

©141.

5970

T.LLJ

F.Stahl

Wanemuja
naitela-a
+ TALLUS. +

[Faint blue pencil sketches of a human hand and forearm, showing the palm and fingers.]

[Faint blue pencil sketches of a human hand and forearm, showing the back and wrist.]

Sahkera tähelepanemiseks!

Pramatut palutakse korralikult hoida! -
Arakastatud ehk rikutud eksemplari eest
nõutakse kolm rubla tasu.

Tilli.

Lustmäng 4 waatuses.

Francis Stahl.

Tõlkinud: M. Konik.

Wanemuise
näitelawa
✦ TARTUS. ✦

Wanemuise näitelawa.
August 1911.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivireamatukogu

76065

Tegelaste riided:

Naisterahvastel kolmes esimeses waatuses väga maitserikkad kodunkleidid seljas, Tilli ja Ella väga lihtsalt riides. Teises waatuses need riided!

Neljäs waatuses Thenla väga rikkas seltskonnakleidis, ka Tilli ja Ella selle järel, kuid mitte väga ära ehitud. Ella paneb alles teise etteaste järel liised riided selga!

Härrad toredates jalutuskuubedes, viimases waatuses mustades kuubedes (mitte Frack), Müller kõik aeg mustas ilinonnas.

Tegelased:

Rebus, pangaomanik.

Therka, tema naene.

Alfred

Tilli } tema lapsed.

Oskar

Ella, tema õetütar.

Barun Strauss.

Dr. ph. Ernst Müller.

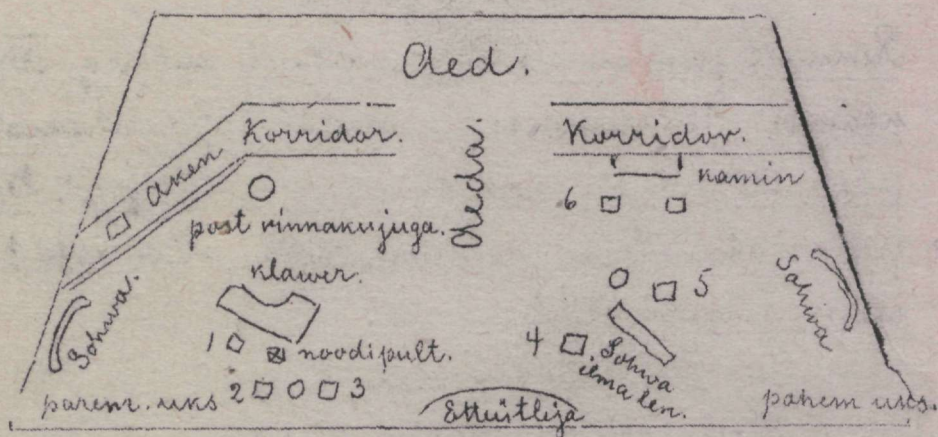
Corinna.

Karl

x Friederike } teenijad Rebase juures.

Aeg: Alewin. Koht: Berlin.

Näitelaua sisseseed.
Terme mängu aeg ilma muutmata.

Berlini hooviteatri sisseseed.

Esimene vaatus.

Rebase juures.

Rinnalt ja suurelt sissesetatud salong. Tiiv-
klaver. Uksed keskel, paremal ja pahemal
pool es. Tilli istub klaveri ees. Alfred tema
paremal, Oskar pahemal pool. Ella istub
istme pääl nr. 2.

1. etendus.

Tilli. Alfred. Ella. Oskar.

[Tilli mängib, kuna esimees kerkib, siis laulavad]

Kõik. Ah, ma andsin ju ainult ta ülale suud,
ja see lõok selle. . .

Tilli [mängu pooltli jättes] Pidage! Pidage! —

Ei, lapsed, kui te sugugi tähele ei pane,
siis ei saa me teda kätte. ~~Oskar~~ ^{Alfred} kirjub inka
tagast järele; ta olgu parem hoopis wait.

Oskar Ah! Jätta mind rahule — muide
itlen mammale!

Alfred. Poiss, ole wait! — Noh, veel word!

(Laulab) Ah, ma andsin. . .

Tilli. Weel mitte! [Mängib] Noh - pange
tähele - müüd!

Kõik [laulvad]. Ah ma andsin ju ainult
ta ülale suud, ja see löök selle...

Thenla [pahemalt poolt sisse astudes].

Lapsed! - Lapsed! [Tilli ja Alfred jookse-
wad ehinatades astmetest üles, Ella pake-
mali poole ette, Oskar jääb paigale.]

2. etendus.

Endised. Thenla.

Thenla [tõttab klaveri juurde, watab noodi-
lehe, pigistab pihus nokkust ja wiskab pöran-
dale.] Jälle see uulitsatral! ? See on wälja-
kannatamata! [Tuleb ettepoole.]

Alfred [alla tulles] Aga mammakene -
see sünta laul.

Thenla. Sina nii kõige wanem, sa peaksid
kõige enne häbenema! Kas teil siis tõesti
kõik wiisakuse ja kombetundmine kaotsi
on läinud?

Tilli [alla tulles]. Aga armsam mamma -

Thenla. Waihi! Ega sammu peäl näen

ma selle nõlvatu Adrienne halba mõju.
Tilli [tooli nr. 3 taga]. Waremalt oli ta ju
 ometi elegantsi ja tounüre eeskuj. [Alfred
tuleb tooli nr. 2 ette.]

Therla. Ja nüüd on ta poeselli Schmidtiga
 ja kuppõnginassaga ära juuksunud! Ma
 usun, sa katsud mind veel pilgata? Teie
 kõlblusetus. . .

Elia. Aga tädi! Sa walid täesti liig tera-
 waid ütelusi.

Therla. Ammuagi veel mitte küllalt tera-
 waid. Kas see on noorte inimeste ülespi-
 damine, kelle kaswatuses kõik on tehtud,
 mis võimalik.

Tilli [pool waljult kõrwale] Adrienne läbi—

Therla. Tilli! Sa teed mind veel tõsiselt
 pahaseks. Ära katsu lapselikust mängida,
 kus sünnis ei ole. — Ja, Adrienne. Ta on
 teie kõlblusemõisted segi ajanud. — Kuidas
 pean ma sinu peigmehele, Elia, waster-
 astuma, kes sind ühes majas arwab ole-
 wat, kus sa ial midagi kõlbewastast ei

näe ega kuule? Mis teete teie? Teie
laulate nergesisulisi laulusid ja...

Ella. Armas tädi, sa nõuad liig palju.
Mis selles laulus siis seisab? Natukene suud-
lemisest. See ei ole ju veel nõbbusevastane.
Tilli (olasid nehitades kõrvale). Ja ainult
õla pääle.

Therla. Ja seda pean mina päält kuulama!
Oskar naerab.

Alfred (tõunab Oskari naljana pahameelega).
Poiss! Kuidas tohid sa naerda, kui mamma...

Therla. Seda õpib ta ju teilt. — On wiim-
ne aeg, et nõid jalale saab ja üks mees
majasse tuleb.

Tilli (lähemale tulles) Ah! ja papa?!

Therla. Üks energiline kodunooliõpetaja.

Kõik (lähemale tulles) Kodunooliõpetaja?!

Therla. Ja miidugi. Üks tõsine, mõistlik
meesterahvas, kes Oskari waljusega õpe-
tab ja teie tühaduste üle walwab, seni
kui teie majast wälja saate. (Rebus tu-
leb tähelepanemata paremalt poolt sest

sisse, tõstab noodilehe üles, waatab teda, paneb ta noodipuldi pääle ja istub klaveri ette.) Mul on ihest skandalist selle pranslasega juba küll, ja ma mäistan juba teisest eemale hoida. Jätke mind nüüd üksinda. [Alfred, Oskar paremale poole taga, Ella mööda minnes Rebase näht pigistades, paremale poole ette ära minnes].

Tilli. Kuhu pean ma siis majast wälja saama?

Therla. Sa lähed ometi kord mehele.

Tilli. Falgi!

Therla. Hispärast mitte?

Tilli. Sellepärast, et ma parem oma kurja mamma juurde jään. [Sundles teda, pahemale poole laga ära].

Therla. Heelitaja!

3. etendus.

Therla. Rebus. Pärast Friederike.

Rebus [mängib klaverit kõhe niipea kui
Tilli toast on lahkunud ja laulab] Ah, ma andsin ju ainult. . .

Therla. Adolf!

Rebus. Kes tead, see on kena! [Mängib ja laulab]. Ah, ma andsin. . .

Therla. Adolf! Tahad sa mind hauda viia?

Rebus [püsti tõustes]. O, nas sul päävalu on?

Therla. Päävalu! Selliks pole mul nüüd aega. [Wõtab chaiselongue pääl istet]. — Ma palun sind, istu minu juurde, ma tahan sinuga ühe asja üle rääkida.

Rebus. Kas see palju aega wõtab? Ma pean tõrseli minema.

Therla. Nagu ikka, kui ma läbivääkimist sinuga soovin.

Rebus. Ja, armas laps, enne töö ja siis. . .

Therla. Naene. Är'n häbene. Ma tunnen seda. Enne lõunat on büro ettekäändeks, lõunal kõrse, pääle lõunat ärilises käigud, õhtul klub; see kõik on sulle tähtsam, kui su waene naene.

Rebus. No, no. Jääb ikka veel aega külbalt meie jaoks. [Istub tooli pääle nr. 4].

Noh, mis sa soovid?

Therla. Adolf — meie maja kõigub.

Rebus. Lollus! — Minu varanduse seisujures! Ja igalpool veel tõusmine. Wiimases ettevõttes oli jälle kole suur teenistus.

Therla. Sellest ma ei vüägi. Sa tead, et rahaasjad mind ei huvita. Asi puutub millegisse kõrgemasse — meie perekonna — ein põhjasammas — nõlblus — kõigub.

Rebus. Ja — mu laps, see on ometi sinu departemang. — Mis on minul nõlblusega tegemist?

Therla. Adolf! — Kui sind nuldakse! — Mademoiselle Adrienne ja Schmidt...

Rebus. Ah, see on ammu unustatud. — Kaks tuhat marka — kas ma nad selkombel, wõi kursi labi nästasin — see on üks ja seesama. Sellega trüütisin ma ennast.

Therla. Ja selle juhtumise skandali külg, mis oma warju meie pääle heidab? Sellest oled sa ka juba üle?

Rebus. Skandali warjuga — wähe selgemalt,

armas.

Therla. Kas sa siis tõesti seda häbi ei tunne, mis meile tehti?

Rebus. Häbi? Meile? Mitte kõige vähe-
mat.

Therla. Kas börses ei lasta sul seda mär-
gata?

Rebus. Börsel? — Muidugi.

Therla. Kas näed, koguni need triimad
rahainimesed tunnevad häbi.

Rebus. Kadedust.

Therla. Kuida?

Rebus. Kadedust.

Therla. Kelle vastu?

Rebus. Schmidt'i vastu muidugi. Adrienne,
kellega ta ära jooksis, on ilus naesterahvas...

Therla. Ma palun. — Kui sa niimoodi mi-
nuga räägid, siis pean ma ära minema.

Rebus. Lase mind vähemalt teada saada,
mida sa minult soovid.

Therla. Oma süngavaks kurvastuseks olen
ma seda halba mõju pidanud tähele pa-

nema, mis Adrienne meie laste peäle on
 arwaidanud ja see annab mulle tõsiselt
 mõelda.

Rebus. Mina ei kardda, et mu wäikene
 Tilli ühe pukselliga plehku pistab. Ja
 Ella läheb ju lähemal ajal mehele.

Therla. See pole weel sugugi niisiel.

Rebus. Seda parem Ellale.

Therla. Kuidas! Sa ei mõtle wmeti minu
 õndsas wenna wiimast tahtmist ümber
 lükata?

Rebus. Jääme asja juurde, armas Therla.
 — Muud ei ole sul midagi mulle üteli-
 da?

Therla. Sa ei näe tagajärge; mida kom-
 bete langemine enesega kaasa toob.

Rebus. Kõmbete langemine? Meie laste
 juures? Milles see end awaldab?

Therla. Sadat wiisi. Häa meel seesuguse-
 te laulude üle näitusens. (Näitab klaweri
poole.) Kõditawa sisuga raamatute üle.
 Alfredi toas lüidsin ma Kola töösid.

Rebus. Need on köditawad?

Therla. Wäga!

Rebus. Kust siis sina seda tead?

Therla. Minna - ma - mu jumal, seda teatakse ometi.

Rebus. Soo. - Poiss käib oma kahekümne kolmandat eluaastat, on oma wana-duse kohta liig mõistlikgi ja täidab aris oma kohust.

Therla. Ja kui niisugused raamadud tütarlaste kätte sattuvad?

Rebus. Wota nad ometi oma kätte, kuna sa ju nende sisu näed tundwat.

Therla. Adolf - sa lähed toovess.

Rebus. Igal juhtumisel wõid sa ometi mõlemate tüdrukute järele waadata.

Therla. Sa hindad wastutust, mida ma oma pääle wõtaksin, liig madalalt, kui ma laste kasvatust üksinda pean juhtima. - Oskar lähes wäga ülemelikus.

Rebus. Selle saadad kooli.

15.

Therla. Et ta oma wallatuste juurde
meel teiste puiste omasid õpiks? Ei,
ma olen teistsugusele otstarbele jõud-
nud ja loodan et sa nõuus oled.

Rebus. Oma armsa naese otsustuse was-
tu kohiks waevalt midagi ütelda olla.
Aga palun, ma kuulen.

Therla. Oskar peab alalise järelewaatuse
alla saama ja tüdrukute nombed ja
peened eluviisid, na Alfredi omad, peawad
alalise häa eeskirju läbi puhastatud ja
täiendatud saama.

Rebus. Siis wõtad sa jälle ühe Prantsuse
naestesooft tsivilisatsiooni tipu majasse?

Therla. Sa eksid. Ma wotan ühe kodu-
kooliõpetaja.

Rebus. Sa naljatad! -

Therla. Mitte sugugi.

Rebus. Kodukooliõpetaja! - Osnari jaoks
wõib ta ju wõhane olla, kuid et ta meie
tüdrukutele wiimist peensust peab and-
ma — naesenene, seesuguse kodukooliõpe

tajate omaduste lugupidamise eest peab sulle kull kord auusammas ehitatama.

Therla. Sinu pilge ei läha pihta. Muidugi teada mõlen ma ainult üht härrat, kellel kõige peenemad elukombed on ja kes juba enne aristokraatlistes, kui võimalik wüürstlikkudes majades on olnud.

Rebus. Ei ole paha. Ja mil wiisil sa siis see suguse nätte mõtled saada.

Therla. Ma saatsin kuulutused tähtsamatesse wanameelsetesse lehtedesse.

Rebus. Wäga asjatundlik nähtlemata.

(Tõuseb pusti.) Na, palju õnne. Ma rõõmustan, kui sa niisuguse etiketteritud kooliõpetaja liad. (Friederike tagast pah. poolt, tabletti ja kaardiga)

Therla [Friederikesele]. Mis on?

Friederike [Rebusele kaarti ulatades]. See härra soovib armuliste sakstega nokku saada.

Rebus [pah. poole ette kõndides] „Ernst Müller,

mõtteteaduse doktor." Igatahes mist keegi
kohaotsija sinu kuulutuse peäle.

Therla [tõuseb püsti, Friederikele] Laske
see härra sisse astuda.

[Friederike minema. Rebasele] Tule.

[Astub par. p. ette]

Rebus. Kuhu?

Therla [seisma jäädes] Wälja.

Rebus. Kuidas? — Ma arwan, sa tahad
seda härra Müllerit vastu võtta?

Therla [imeslanult]. Aga Adolf —! Mis
peaks tema küll meie elukombetest ar-
wana, kui me teda oddata ei lase.

Rebus. Ah soo. — Ma man nihla, ta võib,
nesta ka oleks, sinust õppida.

[Mõlemad ära ette paremale poole.]

4. etendus.

Friederike. Müller [tagant pahumalt p.]

Friederike. Palun siin oddata. Sansad
tuluvad kohe. [Ära pahum. poole taga].

Müller [ringi waadates, väikse wahc aja
järel] Burshra — — [Tõmbab ajalehe
taskust, loeb]. „Peenelt haritud härrat,

kes kümme-aastase poisikese õpetamist ja kasvatust oma päale võtta tahab, otsitakse. Ühtlasi peab ta ka naha nahksateistkümme-aastase tütarlapse noolilööde järel vaatama ja nende teaduslikku ja seltskondlikku arenemist täiendama. Riinult isikliselt teada anda Wilhelmi unil. 136^d kella 12 - 1. - Nota bene. Härradel „perikonnast“ ja kes juba wüerstlikkudes majades „serverimind on esõigus.“ - [Mänguwahe. Paneb lehe wait olles pikkamisi kokku ja pistab tasku.] „Perikonnast“. Pean tunnistama, et ma selle punniti üle selgusele ei jõua. - Mida tahtis kuulutuse kokkuseadja sellega ütelda? - Ütast trükiwiga ja peab olema „perikonnaga“. - Kuid mis jaoks kodukooliõpetaja naese ja lastega? - Ei saa aru. - Siis meel „serverimine“. - Praegune teaduse seisukoht nõuab küll palju kooliõpetajalt, et ta aga ka nelmei kursuse peaks lõpetanud olema - nii kaugele

me ometi veel ei ole. Igatahes — tingimisi-
siks ei ole ei lapsed ega lehmiv suvrätt.

[Waatab ringi.] Kõik tore ja eht — ja
adressiraamatute seisab „Rebus” panga-
omanik ja kaubandusenõunik. Wõin
sihla wedada 1874 aasta Berliini suv-
ruste ajalooks võib seda Rebusi veel pa-
garite ja lihunikunde hulgas otsida. —
Bechsteini siivklaver. Kõik lõhnab nahe-
nümne margaliste järel — sularaha. —
Ka — raha pole mõttekujuks. Kes seda
kinnitas, ei olnud seesugust pangaoma-
niku - korterit näinud. [Waatab noobisid]
Ka laulu armastatakse. Waatame õige.
Ära kortsumud; wist palju lauldud.

[Wõtab noodilehte, loeb, raputab pääd ja
paneb noodid endisele kohale.] Wäga ilus-
tõepoolest wäga ilus — lähme parem-
minema. [Teeb minerkut.]

5. etendus.

Rebus [eest paremalt poolt.] Müller.

Rebus. Mu härra - wabandage, et teid

oodata lusksin.

Müller. O palun, palun.

Rebus. Mina olen kaubanduse nõuunnin

~~(Rebus)~~ Millega võin teid teenida?

Müller. Kuuulutus oli minu tulemise põhjus.

Rebus [liigutuse läbi istuma paludes;

Rebus istub istme pääle nr. 2, Müller nr. 3.]

Müller [kõrwale] Välispidi päris kena.

Rebus. Teie vist soovisite seda kohta saada minu majas?

Müller. Kui mulle sünsed olud meeldi-
wad - ja.

Rebus [humoriga]. Kui teile meie olud meeldivad on. See on häa. - Ja kuidas soovite teie neid?

Müller. Subage mulle kõigepeält üht küsimust, kaubanduse nõuunniku härra. Kas teie olete selle kuuulutuse kokkuseadja?

Rebus. Ei.

Müller [nõrwale] See on juba midagi.

[Waljult.] Nimetatud kümneaastane tohiks

21.

küll wist kõige noorem wõsu olla majas?

Rebus. Ja muidugi.

Müller. Kes siis riisugusena terve maja
ile walitseb.

Rebus. Sääl te eksite.

Müller. Ükskõik. Teataw iseseiswuse
kindlustus tema wastu oleks mulle soo-
witaw.

Rebus. Mitte paha. Sellega saab toime.

Müller. Mõlemate noorte daamede õpetaja-
wist preilid tütreid?

Rebus. Tütar ja wenna tütar.

Müller. Tahaks ma nende tundide pääle
ära määrata, mis toilette ja külasnäi-
nude wahel on.

Rebus. Hästi määratud.

Müller. Lubadusi, nagu „kure nädalaga
Inglise keeli näima ja seisma,” ehk
„Prantsuse keeli nutma ja naerma,” pan-
na ja sedasuguseid lollusi ei wõi ma te-
ha.

Rebus. [Mängu waheaj. Näitab oma hääd meelt]

Kõik, mis te ütlete, meeldib mulle. Ma usun, me saaksime hästi läbi. Jääge nohe siia.

Müller. Kaubanõunikku härra otsustab väga kiirelt ja iseseisvalt; seega mist mitte enam abielus?

Rebus. O, siiski. Tuntawalt.

Müller. Ja armuline proua?

Rebus. Teil on õigus. Minu naist ei tohi ära unustada, pealegi et laste kasvatustema departemangu kaldub. Kuid ma ei nähtle silmapidurigi, et teie ka temaga läbi saate. Waatamata selle peäle, et ta wähe liig palju Trenkwitz-Kausburgide traditionides elab, on ta tore naene.

Müller (kõrwale). Ahaa — kuulutus on tema töö.

Rebus. Üks wiiga on tal küll — ja see on tema nõbbus.

Müller (kõrwale). Wäik ja paun! (Waljult.) Ja seda nimetate teie meaks?!

Rebus. Oma naise arusaamises igatahes. —

Wabandage, olite teie juha wüerstlikandes
majades?

Müller. Kahetsen, ei.

Rebus. Mõne krahwii juures?

Müller. Kiisama wähe.

Rebus. Mõne paruni juures wast ometi?

Müller. Ka mitte.

Rebus. See on täbar.

Müller. Misparast, kui kusida tohin?

Rebus. Mitte minuparast. Aga minu nae-
ne on kindlas arm-amises, et tõsine nõlb-
lust ainult aristokraatlistest majades
leida ja õppida võib. Kui te nõnda mi-
nu majasse jääda tahate, siis teeksite
mulle ja enesele häädmeele, kui te endale
mõne würosti wõi krahwii wälja mõtlen-
site, kelle juures te oleksite wõinud ol-
la. Kas tahate?

Müller. See näib üle minu ettekujutuse
jõunu.

Rebus. Kahju. Selle parast võib terve plaan
luhta minna. — Tohin ma teile veel mõn-

da muidu teie elusse olusse punituivat
kõnsumust ette panna?

Müller. Isa ja ema olivad auersad inimesed. Mina käisin Leipzigi ja siinses ülikoolis. Tunnistused kui soovile. Pääle eksami olin mõned aastad väljamaal. Warandust ei ole mul mitte penni, olen aga. . .

Rebus. Kõik väga häa; aga parem oleks siiski, kui te kõige selle juurde ühe, kas wõi kui pisikesse krahwii wõi parunite leiaksite.

Müller. Leidused ei kaldu minn uutmiste hulka.

Rebus. Väga ilus; aga vähe praktiline. Ilma leidusteta ei saa enam ilmas läbi. Veel midagi, doktori hõrra. Missugused oleksiwad teie palganõudmised?

Müller. Peaksin korrapärasest elada wõima.

Rebus. Väga paandu wõiste. Kas jatkuko teie kuuks kahesast sajast margast prii ülespidamine?

Müller. See on rohkem kui ma loota
kohtsin.

Rebus. Siis tahan teid oma naesele esi-
telleda. [Mõlemad tõrsewad püsti.]

Mõtelge järele, doktori härra. Wahest oli-
te siiski mõnes aristokraatlikes majas,
kui see ka palganõrgendust nõuaks.

[Awab ees par. pool unse.]

Müller [pahem. pool ees, enesele.] Päriss ära-
ostmise katsed! Silliga võiks aga elada.
Tarwis veel ta siniverelist abikaasat
tundma üppida. [Astub tooli taga nr. 4.]

6. etendus.

Endised. Therla eest par. poolt. Pärast Friede-
rine.

Rebus. Armas Therla — härra doktor Mül-
ler, kes kodukooliõpetaja kohta soovib.
Noor teadlane, ülikooli tunnistusega, kes
teab mille kõige jaoks.

Therla. Kas tohin teid paluda, istet võtta,
mu härra. [†stub wäga lihtsalt chaise-
longe pääle.]

Rebus. Ja, vestre minu abikorasaga juttu, doktori härra. Loodan, et mu tagasitulekuni asi jooneb on. Ma pean kõrse pääle minema. Nii siis jälle-nägemiseni. [Ära taga pah. p.]

Therla [palub Milleri istet võtta, see istub tooli pääle nr. 4.] Minu mees tohiks teid meil soovidega tutvustanud olla, doktori härra?

Müller. Mitte täiesti. Kaubanõunikku härra juhataisivad mind armulise proua poole.

Therla [kõrvale] Tal on hääd nõmbed.

[Waljult.] Minu kummutus ütles teile üleüldiselt ära, mida ma otsin. [Kõhatab oma taskuväinusse.]

Müller [numartab, siis kõrvale] Akadeemilise haridusega neiberit prouanast.

Therla. Kohe materialilise nälje üle, kui ma nii ütelda tohiks, andis teile küll kaubanõunik seletust. See on na walwalt minu ülesanne. Minu kohus on teid sellega tutvustada, mida ma —

kuudas pean ma nüüd üttema — asja
kõlblisens küljens tahan nimetada.

Müller [kõrwale]. Otsse eesmärgi; see meel-
dib mulle.

Therla. Teie elate Berlinis, doktori härra?

Müller Jaa, armuline proua.

Therla. Siis ei või teile kompromitteriw
juhtumine, mis Rebuste maja tabas, tead-
mata olla.

Müller. Palun wabandust, ma ei tea,
mida armuline proua arwawad.

Therla [kõrwale pöörites, kõheldes].

Jumal — — — mul on nii piirlik, sellist
kõhelda, kuid ma ei või teiseti, sest et
ma teid muudu kohustustega, mida te
oma pääle wõtate, tutvustada ei saa.
Aa palun, armuline proua.

Therla. Lubage mul nõige päält ütelda,
et mil kolm last on. — Alfred nõige
wanem, kakskümmend kaks aastat wa-
na, on ise äris; Tilli, ainus tütar,
seitsmeteistkümmne-aastane, ja meie

nümmeaastane poeg Oskar. Tääle
nende on meie majas minu kahensa-
teistkümnneaastane wenna tütar, wane
laps, Ella von Trenkwitz-Hausburg —
Trenkwitz-Hausburg, minu perekonna-
nissi.

Müller [tõuseb püsti ja kumardab.]

Therla. Ella, keda me iseenesist mõista,
nagu oma last peame, on oma õndsas
isa, minu wenna soovil wrahw Fal-
kenhorstiga kihlatud.

Müller [kumardab, ilma et ta üles
tõuseks.]

Therla. Te saate minuga selles ühel ar-
wamisel olema, doktori härra, et prants
lased, mis peenedesse eluviisidesse puutub,
kõigist rahvastest ees on.

Müller. Ja — seda pididwad lõpuks ka
hiinlasedgi tunnustama.

Therla. Nu ja. — Armastusest oma mehe
wastu ja — mitmesuguste wude tütar,
jätsin ma oma ringkonna maha ja

astusin Rebuste perekonda, millega
aga siiski mitte soovii, oma lapsi
Frenkviitz-Hausburgide vaimus üles
nasmatada, maha matta ei võinud.

Müller. Muidugi mitte.

Therla. Ma pidasin oma kohuses,
lastele Parisist kooliõpetajanna tulla
lasta.

Müller. Kõige peenem hariduseabinõu otsu-
kohuse tellimise peäle.

Therla. Nii uskusin ka mina, unu-
tasin aga parislaste nerged nõmbed
arvest ära. Ühel hääl päeval — (ära
poovtes) mul on tõesti nii piinlik, et
sellist kõnelema pean — mid ühel päe-
val oli koolipreili Adrienne Bernis,
ihte minu mehe karbaselliga ära
jooksnud, ja meie majale oli seeiga
skandal valmistatud terve seltskonna
ees.

Müller. Hm — armuline proua võinud
ennast rahustada. — „Seltskond“ koolitset

iga naise päewa pärast me skan-
dali eest oma keskel ja muutab sellega
endised ära.

Therla. Ma tunnen seda juhtumist
vähem valusalt, kui mitte minu las-
te juures omadused nähtavale ei tuleks,
mis tunnistust annavad, et see nais-
terahvas väga kahjulikult on mõju-
nud.

Müller. Armuline proua otsustavad
vahet liig valjult.

Therla. Otsustage ise. Lugu on nii kau-
gele jõudnud, et lapsed neelatud: raa-
matuid loevaid ja kõlbmata lau-
lud neile meeldivad.

Müller. E, hrr. . . Ah ma pole - ?

Therla. Ja! Ah ma pole! - Ja kuulge,
mis Tilli prantslase kadumise järel
ütles!

Müller. Teie näete mind põnevil.

Therla. Ah mamma - küll võib lõ-
bus olla nii üksinda armastatud

31.

noore mehe seltsis esimese klassi wa-
gnis, kuu paistel ära põgeneda!

Müller. Imekena! See tähendab, ma
arwan - waewalt uskuda! [Kõrwale]

Seda väikest pean ma näha saama!

Therla. Sellest näete te, kuidas asjalood
sisawad. Siin peab tõsiselt vastu
astuma, milledes mul ühe walju nõbb-
lusega mehe toetust tarwis läheb. Selle-
juures peaks ta Oskarile õpetust and-
ma, Tõllile wõõraste keelte ja Elbale
kirjanduse tundmaõppimises abiks
olema. Wõiks ta wahet na Alfredi ära
hoida liig tihti Isirkuses ja operetis
ja seesugustes kohtades käimast, siis
peaksin ma selle eest iseäranis tänu-
lik olema. Te mõistate mind õieti,
doktori härra. Igal ajal laste nõbb-
liste tunnete pääle mõjuda, see on
kõige tähtsam ühesanne. — Isenesest
mõista ootan ma ka wäliste wormide
kõige waljumat tähelepanemist. —

Eubage küsida, doktori härra, mis-
sugustes aristokraatlistes majades olete
teie juba olnud? [Pöörab end pahem.
p. sisseastuja Friederike poole.]

Müller [ülestõustes, kõrvale]. Otsas!

Mis annaks ta nüüd selle eest, kui ta
tervet seda kompromitterivat juhtumist
oma tagajärgedega oleks seletamata jät-
nud!

Friederike [kõneleb tasa Theklaaga].

Thekla [tõuseb püsti, Friederikeli]. Ma
tulen. [Fr. pah. p. es ära]. Te peate
mind paariks minutiks vabandama,
doktori härra. — Tehke vahepääl tut-
vust minu tütardega, ma nutsun
nad siia. [Hüüab par. p. uksest sisse]

Ella! Tilli!

Tilli [wäljast]. Mammakene!?

Ella [wäljast]. Ammas tädi!?

Thekla. Tulge oneti sisse!

Müller [tooli taga nr. 4, kõrvale]. Nüüd
silmad lahti! Väinud hooletusesse =
jätud!

7. etendus.

Endised. Ella. Tilli.

Therla. Siin lapsed — härra doktor Müller [kumardab] — minu vennatütar [Ella teeb niiksu], minu tütar [Tilli teeb niiksu].
 Prond von Kullersburg on tulnud ja ootab mind. Ajage seni juttu, doktor härraga. Ma tulen kohe tagasi. [Ära pah. poole ette. Enne kui Therla ära läheb, näitab ta walju pilguga ja „noksuga“ öeldes tütarlastele nende seis; need nõksatawad tahtmata sirgu. Ella ja Tilli jääwad näe alt ninni hoides nuse juurde ja wahiwad undishimukalt Müllerile pääle, kes nende poolt jutu-alkust wotab. Wäike waherag.]

Ella, Tilli [ühel uol.] Kas te ei tahaks istet...

Tilli. [Ellast lahti lastes, talle otsa waadates ja wawaga naeru tagasi hoides.] Kas te ei tahaks istet wotta, doktor härra?

Müller. Daamede järel. [Kõik kolm istu

wad pinnamisi, kuna tütarlapsed üks-
teisele otsa waatawad, Tilli tooi pääle
nr. 3, Ella nr. 2, Müller nr. 4.]

Tilli [wänse wäheaja järel]. Mida soowi-
te jutuwaineks, doktori härra?

Müller. Wälja arwatud ilmade küsimus,
muidki mulle iga jutuwaine, mis
daamrele armas on. Ka wöörastes
keeltes woi kirjandusest.

Tilli, Ella. Üns kooliõpetaja!

Müller. Ma palun weel mitte, muu daa-
med.

Tilli. Igatahes mitte enam kargel sel-
lest. Mamma nähti ju wäga armuline
olawat.

Müller. Kas prona mamma seda plati
ei ole?

Tilli [Ella otsa waadates, naeru nühis-
tades] Hm - ja - - Kas te papat juba nä-
gite?

Müller. Mul oli ennist amu karbanõuu-
ninnu härraga räänida.

Tilli [ruttu] Kuidas meeldib teile papa?

Ella. Aga Tilli!

Tilli. Me peame ometi doktori härraga
justu vestma. — O, minu isa saate
teie armastama; see on kõige parem
inimene ilmas.

Müller. Ma ei kahtle selle juures. [Kõr-
wale.] Ta on imekena!

Tilli. Minu eest hoiatas mamma teid
wist iseäranis.

Müller. Misparast arwate te seda, ar-
muline preili?

Tilli. Hm — mul on nii omad põhju-
sed. — Ma ei ole mitte nii nagu mu
waga onntistat siin, kes kõige pääle
ja itleb. Ma riidlen häameelega.

Müller. O — riidu teiega pean ma ise-
äraliseks lõbunaks.

Tilli. Ah. — Mille põhjal?

Müller. Oma sügawama südame põhja-
usu põhjal.

Tilli. Hm. — Wahest eksite na.

Müller. Ma prooviksin häämelega.

Tilli. Ma pilvan häämelega.

Müller. Mina ka.

Tilli. Tsegi tõsistes asjades pean ma naeru nutust paremaks.

Müller. Kahetsemiseväärt.

Tilli. Lühidalt, et te teaksite, ma olen mamma suurem murelaps.

Ella. Tahad sa doktori härrale vägi-
si halba arvamist enese üle pääle
sundida?

Tilli. O — doktori härra võib mulle ai-
nult tänulik olla, kui ma talle ütlen,
kellele parandamise katseid kõige rohkem
tarvis läheb.

Müller. Olen teie lahkuse eest väga
tänulik, armuline preili.

Tilli. Minu järgi tuleb Oskar. Walla-
tu poiss. — Aga sellega saab veel toime.

Müller [ummardab naeratades.]

Tilli. Ja viimaks mu vend Alfred. Ar-
mas, häa inimene. — Tal on sala armas.

kus südames, mida me aga kätte ei saa. Sääl peate teie midagi aitama otsida, doktorid härra.

Èlla [üles tõustes, pahaselt] Sa oled jälle väljakannatamata, Tilli! [Läheb par. poole.]

Tilli [kalle järele]. Siis ütles ometi sina midagi!

Müller [üles tõustes, kõrvale]. Imemena! Siin ma olen, siia ma jään!

8. etendus.

Endised. Thekla [pah. poolt eest.]

Thekla [Müllerist mooda minnes]. Palun veel kord vabandust. Loodetavasti ei tunnõnud te igavust laste jutuvajamisest.

Müller [pahemal pool ees]. O, palun! Armuline proua.

Thekla. Kas tahan oma endist näsimist narrata, missugustes aristokratlistes majades olete teie juba olnud, doktorid härra?

Müller [nõrvale.] Pagan pihta! Siis
pean ma ometi kuskil olnud olema!

[Waljult.] Ma olin, armuline prona,
ma olin — ma olin kolm aastat His-
pania kuningakojas!

Therla [ehmatah, undsalt] Kii siis ühe
majasteedi juures!?! Olge südamest
tervitatud kui meie maja liige!

[Ulatab käe, mida Müller surdleb.]

Tilli. Hispanias?! Tore! Homsest päale
opin ma Hispania keelt!

Müller [nõrvale]. See pruudus veel!

[Besriie langet.]

Teine waatus.Seesama dekoratsioon.

Paremt kätt lara pääl korviline walgelillase lõngaga. Müller on näitlewawal. Thenla ja Strauss tulewad jalutuskaigult neskelt. Tilli selsamal ajal astub paremalt poolt eest sisse.

1. etendus.

Thenla. Tilli. Strauss [Pudineeliga ja kõneleb pikkanisi kõrdamistega.] Müller istub pah. pool taga, loeb. Tõuseb püsti kui teised sisse astuvad.

Thenla. Noh, mis isa ütleb?

Tilli [ust par. p. kinni pannes.] Ma teadsin ju ette ära; ta ei tule waidnajaamisela kaasa.

Thenla. Seeja on meil kaks istet tühjad.

Tilli [astub tooli juurde nr. 3] Üksainus.

Strauss. Parton. Amuline prona istub pr. von Hallersbergiga ja preili von Trenn-

mitriiga lahtisesse tõlda; Amerika wank-
risse armuline preili, härra wend ja
mina; seega jääks wist kumbagi wank-
ris üks plats üle.

Tilli. Ja doktor härra?

Strauss. Ja - soo -

Tilli. Kuidagi seda, doktor härra! Kas
paruni herrale üks kursus me - memo -
teh - kuidas see hinnus sõna on?

Strauss. Menotehnika.

Müller [istme juures nr. 5] Menotehnika.

Me - paruni härra.

Strauss. Wõi nii - on ju ka võimalik.

Küllid näik need Ebraa-sõnad meelde jää-
wad.

Müller. Greka sõna.

Strauss. Hm - soo - võib olla. Ma pidasin
seda ebraakeelseks.

Therla. Nii siis saadab meid doktor härra
ka ka?

Müller [ettesaoli tülles, chaiselongue ot-
sas.] Ma julgen...

Tilli [tema juurde astudes] Ja, Alfred pi-
di palju waeewa nägema, kui doktori
härra järele andis. Eks ole, te tulete
kaasa? [Tasa.] Ütelge ja.

Müller. Ma ei suuda seesugusele lahke-
le kutseli wastu panna, kui armuline
proua lubawad.

Thekla [tooli taga nr 3.] Ma palun teid
seda.

Strauss [wähe ettepoole tulles.] Wärgu
hää. Siis on daamedel lahtises tülles
na meesterahwas kaitsjans.

Tilli. Te peate aga kõin oma usamise
kõnna wõtma, et papa aset wääriliselt
täita, paruni härra.

Strauss. Kuidas — ma uskusin —

Tilli [istme juurest nr. 4.] No ja; te unu-
tasite doktori härra ära. Tema söi-
dab midugi Alfredi ja minuga, et
meie järel waadata — ja teie hoolde,
paruni härra, usaldawad endid daa-
med ja minu onutütar Ella.

Strauss. Soo - - see on ju - äraarvama-
ta au - armuline preili -

Thekla. Tulge, paruni härra. Jätname
oma poolelijäänud juttu. [Astub es.]

Strauss. Nagu käsiti, armuline proua.

[Oma ette] Äranestud kolmeister.

[Astub Theklale järelle ja panub talle oma
käewart. Hõlemad aia pooli minema.]

2. etendus.

Müller. Tilli. Pärast Thekla es pah. p.
näiteseinte tagast.)

Tilli [korridorijuuris] Ha, ha, ha! Sisse-
nukunud! - Wane doktor härra - nüüd
olete sunnitud naasa sõitma.

Müller. Paistab nii, nagu ei teeks see
paruni härrale niigi suur röömu.

Tilli [ette astudes] See oli ka waewalt
minu tahtmine. Ta ei pea mitte alati
nagu wari mu järel jooksuma, ja pää-
legi - kes tahab tal korraldusi teha,
mis minusse ja Alfredisse puutuwad.
Ilma meie näinsolemiseta?

Müller. Teie unustatud mamma lahkus...

Tilli. Muretseb talle minu kaasabil platsi mamma vastas. Loodetawasti on ta tänulik ja jätab järelevoomsuse. [Isrub istme pääle nr. 2] Kas Hispanias ka wõiduajamisi on, doktori härra?

Müller [tooli taga nr. 3] Hispanias?

Tilli. No ja. Teie peate seda ju teadma.

Müller. Ja õige! — Pean tunnistama, et see mind kusagi pole huvitanud.

Tilli. Kahju. Üldiselt kuulub teie näest nii vähe Hispania olude üle. — Kas olete wõiduajamist juba näinud?

Müller. Ei, mu armuline preili.

Tilli [hüppab püsti]. Ah — ja sääal tahtis parun teid ära unustada!

Jääge aga ikka minu kõrval; ma tahan teile kõik ära seletada. Ma tunnen ka igatühte, kes vähegi väärt

on, et teda tuntaks. Hobuste üle küsi-
ge Alfredi näest, see jutustab teile iga
üksiku eluloo ära. Kas teete mulle
midagi meelehäaks, doktori härra?

[Otsib korvines, temast ära pöördud.]

Müller. Palun ainult näskida.

Tilli [naerdes]. Näskida? Mina oma
auuväärt kooliõpetajat? Seda peaks
mamma kuulma.

Müller [astub ette]. Teie näskudes ei pei-
taks vist küll midagi sarnast, mida
ma ka teie auustatid ema kaastead-
misel täita tahiks?

Tilli [võtab lõnga]. Soo-arvate? Waa-
dame - mul on siin üsna peenikest
willast lõnga kirida; seda peab näte
pääl hoidma.

Müller [astub tooli taga, vähe võoras-
tades]. Hämmellega.

Tilli. Seda näeb teie näost. - Tulge.

Palun, [liikkab mõlemad istmed väge
üksteise lähedale] istuge, muidu vlete.

mulle liiga sunn. [Estub toolik nr. 2,
Müller nr. 3, paneb talle lõnga näte
üle]. Soo. - Nüüd hästi wagus.

[Keris, waise wahaeag.] Kni ilusti
 te poidla wälja sirutade. - Olete wist
 küll palju lõnga hoidnud.

Müller [naerates] Noh, mõnikord.

Tilli. Soo? Kellele siis?

Müller. Mitmesugustele tädidile.

Tilli. Ja millalgi noortele daamedile?

Müller. Millalgi.

Tilli. Aga wanale tädile - see on wist
 õige igaw. See jagas teile wist alati
 häid õpetusi, eks ole?

Müller. Misparast arwate seda, armu-
 line preili?

Tilli. Ma tean ju, misdas tädi ju-
 rna, papa wde, minuga teeb. Ta rõ-
 nelib inna ainult „patusest“ ilmast.
 On ta's tõesti nii halb, doktori härra?

Müller. Ei tule talle meeldegi! Kui-
 dugi teada - iga naiseja meelest, kel-

lele päike liig palaw, taewas liig sinine, wihm liig märg ja nurmed liig rohelistid on. Rahulolija naerab ühes päiksepaistega, kosutab ennast wihmast ja rõõmustab rohelse aasa üle.

Tilli. Kas teie olete rahul? Kas meeldib teil meie juures?

Müller. Missugune küsimine, armuline preili!

Tilli. Ja kas mul ei olnud õigus?

Mina isa on kõige parem inimene ilma pääl.

Müller. Keda igäiniks peab armastama.

Tilli. Ja uskuge ainult, ka mamma on hästi ja armast. Keegi ei saa tast nii hästi aru kui mina. Kõik kardavad teda. [Wahealg] Na et ta iska kõlblust silmas peab, seda ei wõi ühele emale mitte pahaks panna.

Müller. Ohidugi mitte.

Tilli. Kõigil on hirm. See on liig naljakas.

Mina olen ainuke, kes hirmu ei tunne; ma...

Thekla [näiteseinte taga pah. p. ees] ütles talle, et minuga praegu kokku ei saa ja et ma tülitamata tahan olla.

Müller [pöörab pää täitsa sinna poole, kust Thekla hääl kostab, ilma et oma näte seisn mündaks]

Tilli [wõtab tasa ja ruttu lõnga Mülleri katelt ja kaob kärata par. p. ette.]

Müller [tagasi waadates, naerab sündamest.] Pistisgi plehku, väike wakuwa esimese ema sõna juures. [Wahealey.]

3. etendus.

Müller üksinda.

Müller [istub] Kas meeldib teile meie juures? — Hm. — Niipea kui Orskar wii-endama klassi jaoks küps on, pandakse ta kooli ja minu walitsusel siin on lõpp. Oleks ma nüüd iseenesele wiige lähem, siis ei jõuaks wiss ialgi wiienda klassini! — Minu wõlblise mõju

esimene tagajärg on täieline allavan-
dumine Tilli võimuvallitsuse alla.
Ema usub, et ta valitseb, kuid tütar
valitseb; ka peaaegu kolmekümne-aas-
tane tervar doktor Müller paenutab
ennast selle valitsuse alla, kuulab
sõna — ja tunneb enese õnneliku sääl-
juures. Koh, nii annan ma vahemalt
sõnakuulajele, rahulise inimese es-
kuju — ka järelaimamise väärt.

[Wäike wähe.] Oma riidrust katalavad:
Ernst Müller, kodukooliõpetaja ja Tilli
Rebus, kaubandusmüüja Rebus ja tema
proua sündinud von. . . tütar. . .
Taevasake! Ajaks keegi armulisele
prouale seesuguse mõtte päha — ta wõ-
taks vastutuse oma päale selle waraja
se rumma eest! [Lehistab oma tasku-
raamatut] ja siisgi — ei wõi teada-
tuhanda margaga vless vast wõimalik
seisukorda muuta. — Ah — tuhat
marka! — üks null rikkna mehe käes

ja uneti, kui tihki nüllalt, et püüd-
ja inimise tervele elule põhi panna!

4. etendus.

Müller. Ella.

Ella [pahemalt poolt, oma ette]. Sääl
ta on. Mis ta nüll selle kohta ütleb. —
Aga see peab olema — ta on ainuke, kes
mulle nõun anda ja mind aidata
võib.

Müller [püsti tõustes, par. poolt, oma
ette]. Teine; niisama armas. — Loo-
detavasti ilma lõngata.

Ella [lähemale tules]. Kas tülitasin
teid, doktori härra?

Müller [niisama]. O, palun. Koguniste
mitte.

Ella. Kas on teil silmapilks aega minu
jauks?

Müller. Tundisid ja rohkem, armuline
preili.

Ella [nõeldes]. Ma tahaks teile midagi
sisaldada.

Müller. Mõistan sellest arust lugu pidada.

Ella. Ah, doktor härra; ma olen üige õnnetu.

Müller. Tere, armuline preili?! Sellens olete te küll veel liig noor.

Ella. Ärge naljatage. See on tõesti nii. Aga teie võite mind aidata.

Müller. Siis peaks taewas mu pääle kadetaks saama.

Ella. Te teete mulle haiget, kui niimoodi räägite.

Müller. Siis ikka päris tõsiselt? Koh, armuline preili, tahan katsuda ennast seisukorra kohaselt üleväl pida. — [Käitab chaise-longue'i pääle].

Ella. Kas tohin teid ka usaldada? [Estus]

Müller. Kui oma isa; või wanemat wenda — nagu soovite. [Estus tuoli pääle nr. 4.]

Ella. Wanduge parem.

Müller. Häameelega. Aga kui nissida

kohin - mida?

Ella. Wandluge, et te ishelegi inimesele sõnakestgi sellist ära ei üttele, mis te minu käest kuullete, ja et te mu palvet, mis ma säälijures avaldan, ilma mõtlemata täidate.

Müller. Muid midagi?

Ella. See on kõik.

Müller. Ma wannun.

Ella. Sellijures peab näe püsti hoidma.

Müller [tõstab naeratades oma käe.]

Ella. Te ei naera mitte enam, kui kõik teada olite saanud. - Nüüd kuulge. -
Ta tuleb.

Müller. Kes tuleb?

Ella. Krahw; minu peigmees. - Ta tahab mind naesens wõtta.

Müller. Seda võib talle waevalt pahaks panna.

Ella. Aga mina ei taha mitte!

Müller. Oo - ?!

Ella. Ennem wõtan ma omal elu!

Müller. Aga armuline preili! See oleks ju politsei poolt keelatud.

Ella. Palun waadake mulle otsa.

Müller. Ma olen nii waka.

Ella. Õelakse, ma olen ilus.

Müller. Sellega üeldakse liig wähe.

Ella. On see õigus ja kohus, et mind inetule wastikule rangale tahetakse ohwerdada?

Müller. Krahwi härra näospilt?

Ella. Taitra sarnane. Juba retoucheritud.

Müller. Aga waewalt ilusamaks tehtud.

Ella. Ja selle hirmutusega tahetakse mind paari panna!

Müller Ja mispärast tehtakse seda?

Ella. Ah, see on minu õnnesate wanemate soov. Aga ma ei wõi seda mitte täita.

Müller. Kes võib teid ka sundida?

Ella. Tädi tõusaks mind ära, kui ma vastu paneksin.

Müller. Hm — mis võiks sääl teha?

Ella [lähemale tulles, salakuskimult.]

Ma pean põgenema.

Müller [niisama.] Suv — ja selleks on
teid minn nõnu tarwis?

Ella. Teie peate mind saatma.

Müller [tõuseb üllatult püsti, läheb par.
p. ette].

Ella. On see teile siis nii vastu meelt?

Müller [humoriga] O — palun, palun —
otse selle vastu — väga armas — müd —

Ella. Te wandusite ometi.

Müller. Ja — ja, seda küll — ma wandu-
sin ju. [kõrvale] See on ju suurepärali-
ne nõudmine.

Ella [tõuseb püsti]. Kahetsete te et wandu-
site?

Müller. [nagu üleval]. Mitte silmapilku-
gi! — Ja mis olite siis veel minuga teha
otsustanud, armuline preili?

Ella. Teie viite mind Münchenisse
ihte minn õndsä ema teenija juurde

Müller. Wäga ilus. Ja siis?

Elia. Ja siis?

Müller. Mis pean ma sii veel toime-
tama?

Elia. Veel? Inna veel? Ei midagi.
Teie reisite tagasi ehk kuhur tahate. Mi-
na jääs peitu — kuni wana krahw
ära on surunud.

Müller. Kas mina esimene olen, kellele
te ennast nii otseneheselt avaldate, mu
armuline preili?

Elia. Esimene ja ainus.

Müller. Teie omm on niisugune suure-
päraline mees; miks ei kõnele teie tema-
ga? Ja naisteks teid.

Elia. Ka tädi ees? Waewalt. Krahw on
mulle testamendi läbi pärandatud,
ja tädi peab seda oma pühaksmaks ko-
huseks, selle eest hoolt kanda, et ma
päranduse kätte saan. Ta on kord päha
wõtnud, mind krahwi- ja Tillist parun-
ni prouaks teha.

55.

Müller. Preili Tillit paruni prouaks?!

Ella. Kas te seda veel pole tähele pannud?

Müller. Ometi mitte parun —

Ella. Strauss.

Müller. Võimata!

Ella. Uskuge see on nii.

Müller. Preili Tilli nõusolemisel?

Ella. Kes temast aru saab? Ta naerab ju kõige üle.

Müller [kõnvalt] Nii kura kui ta selle üle naerab ei ole hädaohutu karta.

Karl [tuleb tõistest tähelepanemata pahemalt p. tagast].

Ella. Nii siis, doktori härra, jääb selle juurde, teie põrgenete minuga.

Karl [oma ette]. Mis ta ütleb?!

Müller. Kiipea, kui seda vaja, viin ma teid ära — ma wandusin ju. [Karl'i tähelepannes]. Mis te soovite?

5. etendus.

Endised. Karl.

Karl [kohmetu]. Härra —

Müller. Koh? Härra?

Karl. Ja muidugi [Pooleldi oma ette, nd-
gu üdewal]. See on hirmus.

Müller } Mõni õnnetus?!

Ella } Mis on juhtunud?!

Karl. Ei mille. Kaubanõunikku härra...

Ella } Onu?!

Müller } Mis on temaga?!

Karl. Kaubanõunikku härra lasewad
dotori härrat silmapilguks birvusse
paluda. Sääb olla üks hispanlane.

Müller [ehmatanult ettepoole]. Üks his-
panlane?!

Ella. Üks hispanlane?

Karl. Hispanlane. Eht hispanlane.

Ella. Mis sääljures siis nii hirmus on?

Müller [ama ette]. Wäga hirmus. [Ella!]

Siis lubate küll, armuline preili?

Ella. Ja keegi ei saa meie plaanist teada

Müller. Ei keegi.

Ella. Kõig lähemat räägime veel läbi.

Esialgseks sügaw tänn. [Ära pah.
p. ette.]

Müller. Nii awatuletakse siis nõrd mees
põgenema! — Jukka rohkem ja rohkem
haarawad naesed meie pühamad õi-
gused oma nätte. — [Karl'i poole].

Nii siis üks hispanlane on kaubanõun-
niku härra juures? — Kuudas ta wälja
näeb?

Karl [klaweri juures taga]. Kuudas ta siis
peab wälja nägema?! — Nagu iga teine
inimene!

Müller. Soo. — Imelik. [Oma ette]. Süäl
istungi mõt kinni. Kõneldakse see inimene
ainult oma emakelt, siis olen ma pla-
meritud, mis pean ma tegema? — Ah,
tühja! Kõige pahemal korral ei saa ma
tema neetumurdest aru. [Alinema p. p.
taga.]

Karl [ette astudes]. Jumal hoidku! Etta
preiliga tahab ta läbi minna! — Kuhu
jäab süäl nõlblus? — Süäl tarwis om-

ti nohe — ! Hää, et te tulite, Rikonenine!

6. etendus.

Karl. Friederike.

Friederike [tuleb paremalt poolt nandik näes, mille pääl veinipudel ja nars klaasi]. Mis siis on?

Karl. Ma olen ehmatuse pärast päris kange.

Friederike. Ehmatuse? Mis ehmatuse? Siis kõnelge ometi!

Karl. Pange nandelaud esmalt mäest, muides võite teda veel kukkuda lasta.

— — Hispania doktor ja Ella preili —

Friederike [paneb nandiku lara pääle, es paras.] Koh?

Karl. Tahavad noos plekku pista.

Friederike. Jumala pärast! — See ei ole küll võimalik. — Kust te seda teate?

Karl. Just praegu kumlsin. — Walidane: siin seisis doktor herra ja säääl Ella preili, ja sääält tulim mina, ja just kui ma siise astusin, ütles preili temale:

„Ah, kui teie mind armastate, siis põgenege minuga“ — ja kõige munu üle kahtid nad veel läbi rääkida.

Friederike. Kuidas! Seda on preili ütelnud? Te arvate küll vist doktor?!

Karl. Ei, preili.

Friederike. Siis ei usu ma teid seda juttu. Plehnapanekist hakkavad inka enne mehed pääle!

Karl. Ma võin aga selle pääle wanduda.

Friederike. Eida preili! Kuruwüart! Ja doktori härra, kes mesgi selle pääle ei mõtle. Te tahate mulle midagi ette luisata.

Karl. Teie seisate tema eest muidugi; ma tean ka mispärast!

Friederike. Mis te ütlete!

Karl. Arvate, et ma seda juba ammuigi tähele ei ole pannud, kuidas ta teie pääle silma on visanud?

Friederike. Kaks.

Karl. Riike!

Friederike. Teie näete igal pool kontisid!

Karl. Seda tahaksite ^{mind} tagal pool häämelega uskuma panna.

Friederike. Mind nii ehmatada! Mitte iht lahket sõna ei kuule teie enam minu suust!

Karl [nihaselt]. Meid on teie ainult veel doktorid jooks!

Friederike [pilkavalt]. Justament. See on vast alles viisakas ja peenikene mees.

Karl [nagu üleval] ja meidugi! Tüdrukute wõrgutaja on ta - ja - ja - nii - sügune, kes armulise prona terve kõlbuse jalge alla tallab.

Friederike [nagu enne]. Ah taewane! See olite narr!

Karl [nagu enne]. Seda saame alles näha!

Friederike [nagu enne]. Seda nägime juba.

Karl [nagu üleval]. Küll ma talle näitan!

F. etendus.

Endised. Müller [pahem. poolt tagast,

Keskkelt].

Müller [Karlile nergelt öla pääle lüües].

Kuidas võib niimoodi ilusale tüdrukule näkku karjuda. See ei kõlba.

Karl [otsib asjale sõnu].

Müller. Bää, bää, bää — kaske olla, ärge ütlege midagi.

Friederike. Ah doktori härra, kui te tal-
le uneti nõrd naurapärasest tõtt sun-
nisse ütlesite.

Müller. Kas teie ilus suu seda juba
tihti küllalt ei tee?

Friederike. Mind ta ei usu.

Müller. Niisugune paupäa. — Ja teie
raaqite muudu ikka ainult tõtt.

Friederike [lööb silmad maha].

Karl [nõrkale]. Kuidas ta edvistab.

Müller. Aga mis te mõelnud siin si-
ge teekate?

Karl. Mina — mina olen alles hispanla-
sest saadik siin.

Friederike. Mind saatis nõur härra wei-

niga siia. Nad tulla ise ka warsti.
Müller. Soov. - Siis tohin teda küll in-
 sinda siin. oodata?

Friederike [äraminnes Karlile]. Pnu-
 pää. [Kaerab].

Karl [talle järele minnes]. Tiiger! [Möle-
 mad pak. p. taga].

8. etendus.

Müller üksi.

Müller. Weel kord pääsesin sinise silma-
 ga; hispanlane rääkis Prantsuse keelt. -
 Kui kama see pettus küll weel vastu
 peab? Ühel hääl palwal juoksen ometi
 nimmi, seljunnus pole kahelda. - Ju-
 ka Tilli eest nõwale puigelda, kes wägi-
 si Hispania keelt tahab õppida, juha
 sellens lähel päris kunstratsutaja osa-
 wust tarwis. - Wanamehele mõiksin
 ma hädapärast üles tunnistada, ta on
 waassüüdlane, sest et ta esimene oli,
 kes mind pettuse tee pääle awateleda kat-
 sus; aga see oli liig rumal, et ma ka

temale tagastjärele Hispaniast ette
 luiskasin. Wotan ma nüüd kõik taga-
 si, siis soad ta mind ju päris kel-
 miks pidama! — Ja alles armuline
 proua! Seesugust walu ei tohi ma
 talle teha. Inimene, kes kunagi paruni-
 pojakest või Hispania kuninglikku
 printsikest pole õpetanud, sellewastu
 aga häbemata walitamise pääle weel
 kõlbuse-kaitsja ameti wastu wõtnud —
 see peaks armulisema proua arwa-
 mise ja tundmuste järel surma mõis-
 tetama.

9. etendus.

Alfred. Müller.

Alfred [est. par. poolt ust kinni pannes].

Kas Kiere tõi weini? Ah sääl ta on!

Prague pärale jõudnud uus saadetud
 Rheinweini. Katsume, kuidas ta on, doktor.

[Teib pudeli lahti ja walab klaasid täis.]

Müller. Enne tundi?

Alfred. Kõni klaas weini ei lase teid

loodetawasti mitte Homeri Schilleriga
ära wahetada.

Müller. See oleks tüepoolest paha.

Alfred. Noh siis. — Prosit. [Söowad klaasi
sid kokku, joowad]. Noh? [Katsub jälle]

Müller [proovib miskuword; wahaeq].

Otsus wiinase klaasi järel.

Alfred. Teie! See on kodukooliõpetaja
jaoks päris mõistlik. [Mõlemad istuwad

Alfred loulile nr. 2, Müller nr. 3, wahel].

Ütlege õige, armas doktor — ma tahaks
teile midagi usaldada —

Müller [kõrwale]. Nummer maks [Wäljult
Laske kullta. Ma warrun teile, et sel
lest, mida nunten, mitte sõnakestaji ne
legile ei awalda, ja teie palwet wastr
paremata täidan. [Tõstab naeratades
näe üles.]

Alfred [waatab meestusega ta otsa;
wahel]. Olete teie aga kergemeelne!

Müller. Ja, kas teie siis seda ei soowi?

Alfred [nagu ülewäl]. Misparast te seda

arvate?

Müller. Inimesel on oma äranägemised.

Alfred. Noh, kui ka täiesti pihta ei lähe-
ühtki võtan teie lubaduse tänulikult vastu.

Müller. Kas näete? Kii siis — mis teil
siis südame peal on? [Tõstab oma
klaasi; tahab juma].

Alfred. Armas doktor — ma armastan.

Müller. Loomulik. [Joob].

Alfred. Üht inglit!

Müller. Tseenesest mõista! Miks peaksid
siis ka teistsugused pillid olema,
kui võigil teistel armastajatel?

Alfred [äritatult]. O — ma ütlen teile —!

[tõuseb piiristi].

Müller. Talun, ärge ütlege midagi, ja
jääge istuma. Teie armastate. Sellest
on mulle küllalt. Kõik muud tean ma.
Tema on ingel, nooruse ja iluduse
kõnnak paisteb, kuid vanemate, eestkost-

jate või sellesarnaste kürsis, kes selle armastuse vastu on. Konflikt ja aremine nagu igas lustmängus. Viimases maatuses saate ingli omale.

Joo ne sellele päale. [Joo vad].

Alfred. Kava ei küiba täiesti.

Müller. Nii siis raskendavad olukorrad.

Need on?

Alfred. Ellal on peigmees.

Müller. See on siis preili Ella?!

Alfred. Et juba kord wäljaelatud ja!
See on Ella! [Püsti tõustes]. Ma armastan teda...

Müller [litsub teda tagasi tooli päale].

Hullumeelsuseni. Ärge tarvitage üra-
kulunud nõnekäämusid. Jääme ära wõi-
detawa peigmehe juurde.

Alfred. Ta tuleb lähematel päewadel.

Müller. Kuisin sellest. Mida olete nõuu-
wõtnud teha?

Alfred. Siamaani mitte midagi. Teie peate mind aitama.

Müller. Oma omatütrega olete selgusel?

Alfred. Kuidas oleks see võimalik?

Müller. See on ometi kõige väiksem asi, mida teilt nõuda võin.

Alfred. Te unustate maimu ära. Kuidas tahan ma ennast Ellale awal-
dada, kui rahw veel mitte nõrwale pole toimetatud.

Müller. Ohoo! Teie ei mõtle ometi teda teise ilma saata?! Mees kes mees, teeb enne kindlaks, kas neiu teda armastab; siis võidab ta kõik taristused tormiga.

[Wahuaeg.]

Alfred [Müllerile nurinvalt otsa waadates.]

Kas teie niimoodi toimitate?

Müller. Teie, rikka kaupmehepojane, tingimata.

Alfred. Kuu - doktor Müllerina mitte?

Müller. See on ometi hoopis midagi muud.

Alfred. Ja mispärast?

Müller. Usute teie, et teie proua ema kokkulepitud prii ülespidamise ka

doktori prouale annaks. — Mina olen
waene, tundmata mehike; waewalt
on mul õigus elada, mis siis veel ar-
mastada.

Alfred [mõlemad näed lattu pääl.]

Sis pole te veel millalgi armastanud?

Müller. Noormees! Missugune nüsimeus
oma kooliõpetajalt! Jääme Tilli juurde
ja weini juurde. Joome.

Alfred [wäga imestanud]. Tilli juurde?!

Müller. Ah ja! Etta preili juurde, mi-
dugi! Wabandage. [Waheaeq].

Alfred [walab klaasid täis; lurrates].

Kuidas te nüüd selle narrikese, selle
Tilli pääle tulite?

Müller. Narrikene?! Ma pean wäga
tõsiselt paluma!

Alfred [nagu ülewal]. No, doktor, otseko-
he wälja; ta on üks ninatark plika.

Müller. Mis, kes?! Tilli?! See noor daa-
me, kellel kümme targa mõistus on,
tundmus ja süda^{nagu} harwa kellegil; kelle

ilmumist küll on, et... ah, kuulge
 Alfred, see oli üks andersandmata üte-
 lus!

Alfred [keerutab selle aja sees lõbusalt
 ja kavalalt naratades oma tooli pääl
 ringi; oma ette]. Na, võta! - Ha - Hm! -
 Siis palun armu ja tühjendan oma
 õkuse terwiseks selle klaasi!

Müller [Alfrediga klaasid kokku lüües
 See on teine asi. Ta elagu! [foob].

Alfred [hüüsub põusti, klaasid ruttu
 täites]. Ja nüüd ruttu veel üks!

Müller. Mille pääle?

Alfred. Et meist langud saaks! [Kae-
 rab väga].

Müller. O - jätke niisugune nali.

Alfred [väga agedalt; palju humori].

Nüüd! Silmanirjans teen ma oma
 õe kohta laitva täheenduse ja see sü-
 titab teie viha nii põlema ja nüüd
 salgati koguni tütarlapse ära ja ei
 taha teda armastadagi?!

Müller. Ma warrutan teid, mitte iht sõna enam sellest!

Alfred [nagu ülewal]. Just wastuonasa kindelt sellest! [Wõtab kõige suurema häämeelega kabe näega oma tooli alt kinni ja nihutab ennast Mülleri lähemale]. Ma niind ütelge, doktorine, kas armastate minu öde? Ja wõi ei?

Müller. Olgu siis — ja! Hu — [Tõuseb püsti].

Alfred [lühkatab teda tagasi]. Hullumees süseni! jääge istuma ja ärge tarwitag ärakulunud nõnekäämusid. Siin mu käsi sellepääle. Teie saate wiimases waatuses Telli ja minu õnnistuse pääl kamba. [Wõtab istet].

Müller. Te piimate mind! Usute teie täesti, et mina mehega, keda teie ema enesele waimiheks on walinud, wõrsteld tohiks.

Alfred. Kes see siis on?

Hütter. Ma mõtlen parun Strauss.

Alfred. Ha, ha, ha — ärge laske ennast
väija nauda. Mõni häa mamma on teda
nalliks pidama hakanud, seda ma tean;
ta esivanemate pärast. Kui vähe tunnete
te Tüllit! See läheb nihele, sellele ta ta-
hab, kas esivanematega või ilma. [Üh-
lerist parodeeritud]. Mees kes mees teeb enne
kindlaks, kas niu teda armastab, ja siis võ-
tab ta kõik muu tormiga! [Kaardab väga
häätujuliselt]. Kas teate mis? — Tehke en-
nast kuulsa. — See tõmbab mamma
juures nääsanna nagu wana aedel.

Hütter. Kuulsa! Koolmistrina! —

Kas pean traatkoie pääl üle Niagara kose
rõndima või neljakäpaksile ümber maa-
ilma ronima?

Alfred. Kirjutage midagi.

Hütter. Ja selle läbi saaks ma jalamaid
kuulsa, arwate teie? — Seda lapselinnu
meelt. — See wuam on mul juba sel-
ja tabja.

Alfred. Kuidas? Te olete kirjutanud?

Müller. Ja muidugi. On teatri direktorisi olemas, kes minu nime kuuldes risti ette löövad.

Alfred. Kii siis näitelavakirjanik?

Müller [ulatab talle näe üli lara].

Ärge sellepärast minust halba mõelge.

Alfred. Ei olnud tagajärge?

Müller. Oo, süügi - perekonnas, kus ma oma tükkvi ette lugesin. "Tünn kõi läbi", nagu teatrikules üldakse. Mu häa ema ütles esimese waatuse järel, et mul kindlasti kõige suuremad anded on, teise waatuse järel pidas ta mind päris geniuseks ja viimase järel võrdles ta mind Schilleriga ja just mitte viimase kasuks.

Alfred. Mis seltsi see tükk oli?

Müller. Muidugi kurbmäng. Esimene on ikka kurbmäng. See oli vägev müte. "Weenputus" kurbmäng viies waatuses, ees- ja järelmänguga. Lõpus

kuupub küin ära.

Alfred. Täältwaatajate pisaratesse?

Hüller. Paris meepantusesse. Muinas-
jstulised dekoratiiv-effektid vliid
sääl. Terme lugu oli nii võimsalt
mõeldud, et üksigi teater teda ette
kanda ei julgenud.

Alfred. ^{ingeldest} Seda ma võin arvata. Kas jäi
see viisakaks natsens?

Hüller. Ei, ma lasksin ühe kustumän-
gu järgneda.

Alfred. Ja?

Hüller. See oli nii põneb, et üks teatri-
direktor rask-aastat pruukis, et luge-
misega lõpule jõuda ja teine terwelt
kolm aastat. Selle järgi andis mulle
esimene nõuu, mõlemad esimesed waa-
tused imber-töölada, mille läbi üks
Moliere't meeldetuletaw kustumäng
saaks, kuna teine arwas, et viisaste
waatuste murtmise läbi tükist
kõlblik kurbmäng saaks.

Alfred. Ja mida tegite teie?

Hüller. Ma teigin mõlema härra nõuu järel.

Alfred. Millivõimal?

Hüller. Ma pistsin terve tüki ahju, et me jaoks rünni võita. Kuid nii naugete pole ma siamaani veel jõudnud.

Alfred. Kimm kindipoti ees võttis teie üle võimust.

Hüller. Seda mitte; kuid ma läksin mõistlikuks ja asusin ühe teadusliku töö kallale, mida ma niil päevil lüpetada mõtlen.

Alfred. Kas sulle sisust midagi teada tohib saada?

Hüller. Need on kulturaajaloolised uurimised kadunud rahwaste üle.

Alfred. Kadunud rahwad? See külab palju töötaw.

Hüller. Ma loodan ka lõepuolest üige palju. Ja niipea kui mul tähtsimeks näes on ja kirjastaja leitud, ja kui

rahvas mu raamatut ostab ja loeb
ja arvustus teda mitte maha ei noti,
siis loodan ma selle tööga kumaluse
nedeli esimese pulga päale jätta
Alfred. Trükkimine on seega pääasi.
Kui kallid see tuleb?

Müller. Ta nõuab kõige vähem tuhat
marka.

Alfred. Väike asi! Ma ütlen isale.

Müller [püsti tõustes] Katsuge aga!

Alfred. Uhne armastan ma hispanlast.

Müller. Hispania! — Mitte sõna sellest,
kui minu sõprus teile väärt on!

Alfred [püsti tõustes]. Ma tahan teid
aidata. Olen mul tuhat marka, ma
annaksin nad teile silmapilks.

Müller. Seda ma tean. Aga niisama
tean ma ka, et teil seda raha ei ole.

Wastasel korral poleks ma seda lugu teile
juttustanud. Ma palun täielikku wai-
nimist. [Therla ja Strauss tulewad
keskelt].

Alfred. Tänuväärne! Kui te seda tei-
siti ei taha! [Nõrwale], ja siisgi tahan
ma Tõllile ütelda, kust nohast ning
teda pigistab.

10. etendus.

Endised. Strauss. Thekla.

Thekla. Siis homme lõuna ajal, kell 3,
paruni härra.

Strauss. Suban enesele seda äraarwa-
mata-aru, armuline prona. Kui ma
nõnd paluda tohiks in härrat abisa-
sat ja nõi daamesid minu poolt ar-
muliselt terwitada — ah, härra Alfred!

[Nõrwale]. Ja see wastik noolimees na.

Thekla. Alfred, saada paruni härrat.

[Kõnetib Straussiga].

Alfred [shülleriga par. pool ees]. Häamee-
lega.

Shüller [tasa Alfredile]. Toimetage teie
see nõrwale, mina wotan siis wrahi oma
pääle.

Alfred. Eks me näe. Veel üht, doktor;

nui ma teinend tuler, et teiega olla
ja enese üle kõnelda, ei taha ma
mitte ainult Tillist ja teist kuulda.

Müller. Siis kuulau ma ainult päält.

Therla. Alfred!

Alfred. Kuhe, armas mamma. [Müllerile].
Ja kuidas maitseb teile vein?

Müller. Siig kerge. . .

Alfred. Kuidas?!

Müller. Siig nergelt awak ta südame ja
neele.

Alfred [naerab ja pöörab ennast Straussi
poole].

Strauss [sundleb Therla nätt. Käe alt nin-
ni Alfrediga pah. p. läbi aia minnes.

Strauss katsub veel kaks kord tagasi
vaadata, kuid Alfred weab teda päris
tornijooksul wälja].

11. etendus.

Müller. Therla.

Therla [pahimal pool]. Doktori härra,
te peate mulle õnne soovima!

Müller. Kõigest südamest, armuline prona. — Kas tohin aga ehk selle põhjust teada saada?

Therla. Kas ma tohin teid usaldada?

Müller [oma ette]. Nummer kolm. [Waijult] Kas armuline prona kahtlewad minu waikimise juures, wõi ei pea teie mind oma usalduse wääriliseks?

Therla. O, te teate küll, kuidas ma teist lugu pean; kuid siis on jutt sündmusest, mis mitte ainult minusse ei puutu ja pääleselle laiematele ringkondadele weel saladusena peab jääma.

Müller. Sellest armulise prona tähendusest on küll...

Therla. Teie peate seda teada saama, isearanis sellepärast, et mul teie kaasabi tarwis läheb. — [Estub. chaiselongue'i peäle].

Te peate kõik teada saama. — —

[Müller wõtab istet toolil nr. 4]. Tõrni hõrra von Strauss, kes praegu siit lahkus, palus minul meesand tunni eest

Tilli nätt.

Müller [üles karates, oma ette]. Nii siis onmeti!

Therla. Mis teil on, doktor härra?

Müller. Palun wabandrest, armuline proua — äkiline teraw walu —

Therla. O — kas te tihti selle all kannatate?

Müller. Palun armulist prouat seda täheleegi panna; [istub] on juba mööda. Nii siis paruni härra von Strauss.

Therla. Palus Tilli nätt ja te wõite isegi arvata, et ma talle seda häämeelega lubasin. — Strauss on ühest kõige wanemast sugukonnast pärit. Nagu ta mulle ütles, on üks tema erisadest juba Schwabeni Konradini all prantslaste waster wõidelnud.

Müller. Aah! — Uskumata! Nii tähtsaks ei oleks ma paruni härrat pidanud.

Therla. Tilli astub oma meheleminerku läbi ühte ringnonda, mille pääle tal

minu sündimise läbi ikka täieline õigus on olnud.

Hüller. Siis soovim ma õnne sellele ringkonnale. Kas tohin küsida, et armulise naise nõu ei oleks olnud, mind oma usaldusega annustama, kuidas kaubanõunikku härra selle kihluse peale vaatab?

Henkla. Minu abikaasa ei tea sellest veel midagi. Oma lapse õnne ei saa ta mitte takistama.

Hüller. Ja preili Tilli ise?

Henkla. Tema üle tahtsin ma praegu teiega kõnelda. Peale Tilli tohiks võiks niist kõige paremas korras olla.

Hüller [kõrwale]. Väine asi.

Henkla. Sügawat tundmust ei ole tema juures veel oodata.

Hüller. Armuline naine usuwad?

Henkla. See on nii. Tilli on veel liig lapsik, ja, lapsik. See on seda rahetsemiseväärilisem, sest et ta paruni

pranand ka üüringi astub. Lapsikus
tõhiks sääl küll waevalt kohane olla.

Müller. Seda usun mina ka.

Trenka. Ja isiaranis siis midas ta pa-
runiga ümbernäib, teeb mind tusa seks.

No ja, ta ei ole mitte küige targem;
küind mehed ei wõi wõeti wõeti kõik
õpetlased olla. — Mis jaoks siis ikka
nii suurepäralist mõistust waja on.

Müller. Kui wõllegil juba nii suurepä-
raline nimi olemas.

Trenka. Noh, umbes nii — ja. Te ei mõis-
ta mind mitte walesti. Telli katsub
meelega oma natukesse teadmisega
Straussi ees hülgada ja teda piinlikku
sisukorda panna. — Ta peab õppima
teda austama ja armastama. — Tõie
hoobus, doktor härra, jääb minu tütre
tähelepanemist kohustuste pääle juhti-
da, mida austus ja armastus wõi-
wad nõuda.

Müller. Taham katsuda teha, mis minu

jõnus seisab.

Therla. Miks peaksin ma salgama? H. Minu tütre abielus parun Straussiga ja mu vennatütre abielus vrahv Falkenhorstiga näen ma oma armsamate soovide täitmist.

Müller. Ja armuliseks proua on kindel, et nii ka noorte daamede lootused ja soovid täide lähevad?

Therla. Muidugi — ma olen täitsa kindel selle pääle. Nad peavad niisuguste meestega õnnelikud olema, kui nad kohustustest, mis nende kõrge seisus loob, vieti arm saavad. [Karl ilmub tableti ja naartidega pah. poolt tagast. Therla ja Müller tõusevad püsti].

H. etendus.

Müller. Therla. Karl.

Therla. Toimetage nüüd, doktori härra. Ma awasin teile oma südame —

Karl [oma ette, tagapool seistes]. Mis, kah sellega?!

Therla. Ja loodan teie kaasabi pääle.

Müller. Armulisem proua, võite kindel muu pääle olla.

Therla. Ja see jääb meie saladuseks?

Karl [nagu üleval]. Täewas! Ja kuhu jääb kõlblus?!

Müller. Sügawamaks saladuseks.

Therla. Te saate mind täieliku leidma. Usuge juba täna ettevalmistuste kallale. Aug nõuab ja ma igatsen wälja praegustest oludest.

Karl [nagu üleval]. Wälja?! Ka see ka temaga ühes plehku tahab panna?! [Astub näkku nende wahel].

Therla [kaardi pääle pilku heites]. Külaline, keda ma wastu pean wõtma. Ma kõnlen sellest weel edaspidi. [Terwitab Müllerit lihidalt ja lähleb ära taga pah. poole. Väike mängu wahi. Karl silmitseb Müllerit terawalt ja kogub julgust, et midagi ütelda].

Müller [nõrwalt]. See Strauss! Ma wõinsin...!

[Wäga pahaselt]. Noh?! — Mis teie tahate?!

Karl. Doktor härra —

Müller [ägewalt]. Mis on?!

Karl. Miks ei jäänud teie Hispaniasse?!

Müller [nagu ülewal]. Mis?!

Karl. Nii nagu teie arja ajate — see ei löpe hääga.

Müller [nagu ülewal]. Enimene! Kas te pääst luge olete?!

Karl. See ei löpe hääga — minge jälle ära Hispaniasse — aga uksi.

[Pöörab pikkamisi minema].

Müller [ettepoole]. Ta on hulluks läinud!

[Eesriie.]

Kolmasvaatus

[Seesama dekoratsioon]

1. etendus.

Therla, Strauss [istuvad par. pool
Therla toolil nr. 2, - Strauss. nr. 3]

Therla. Siis ei ole te siamaani veel
parajat silmapilku otsinud Silliga
rääkida, paruni härra?

Strauss. O, ma palun, armulisem
proua, ma otsin seda ühtepuhku;
kuid näib täiesti võimata olla
nii kaugele jõuda. Preili tütar on -
pardon - päris elavhõbe; ta libiseb
nii ütelda läbi sõrmede. Arvad et
ta sul pihus on, teed kae lahti - ja

midagi pole sees.

Thexla. Ma tulen teile appi, kui paras silmapilk käes on.

Strauss. Armulisem proua teevad mind õnnelikuks. ja siis - lubage veel midagi - hm, hm - see kool - meister käib sulle tõesti närvide peäle. Ma julgesin juba kord varemalt tähendada, kuid armulisel proual on päris nõrkus - päris nõrkus - selle inimese vastu.

Pardon.

Thexla. Te mõtlete dektori härrat valesti.

Strauss. Sugugi mitte. Kui pea kui see inimene mind näeb naerab ta? - Minu juures ei ole omegi midagi naeruväärilist? [Tõuseb piusti] Hõ - leiate armulisem proua?

Thexla. Aga paruni härra! Ma palun -

Strauss. Ma tõendan teile armu-

lisem proua, kolmeister ei wõi mind
mitte näha ilma et ta pilkawat
nägu ei teeks, nagu tahaks ta üt-
da, - sina -, sina - nii - see on
wäljankammatamata! ja juhtum
ma wabest Tilli prouliga kord
üksinda kokku, siis wõin kihla
wedada, et järgmisel silmapilgul
doktor tema kõrvale ilmub

Therla Te wõtate kogemata juhuse
alaliseks seaduseks. Te ei ole kord
söber.

Strauss Milliks ma na tõesti põh-
just küllalt arwan olevat.

Therla Kuidas? Kas tõesti härra
doktor Müller peaks teile kord liig
lähedale astunud olema?

Strauss O! Mis te arvate, armulisem
proua?! Lähenedmist takistab kõr-
gus ja seisus - nagu laulid seda
wist kusgil nii ilusti ütles. Kuid-
armulisem proua ei tohi üht

Wanemuise
näitelawa

✻ TARTUS. ✻

otsekohest sõna võruti mõista
Therla Just vastuvõetava. Otsekohesus
 meie vahel peaks ometi esimese
 tingimine olema.

Strauss. Noorte daamedel alaline
 läbikäimine - vaba läbikäimine -
 selle doktoriga - - see sugused ini-
 mesed unustavad häameelega oma
 seisuse ära -

Therla. Te ei usu ometi - ?!

Strauss. Ma ei usu midagi, armu-
 lisem proua. - Kiud preili Tilli on
 täiskasvanud - preili Ella on täis-
 kasvanud - - see koolmeister on
 väga täiskasvanud -

Therla [täiesti äritult püsti]. Missugu-
 sed kahtlused, paruni härra! [Lähed
 pah. poole ette]

Strauss [astub tema järel]. Ma pa-
 tun tuhat kord vabandust kui ma
 vahest õieti oma mõtteid välja ei
 ütelnud. Kiud - sans phrase - armu-
 lisem proua teeksid hästi, kui

nad seda dooterit hästi silmas
peaksivad. Ja selles ütluses nähku
armulisele proua ainult minu
ärksat huvi, minu sügavat
lugupidamist. [Suudleb ta kätt.]

Therla. Ma ei kahtle selle juures ja
täna teid, armas parun. - Kas
näeme teid õhtu operis?

Strauss. Tgav sinfonie-kontsert saäl
täna; julgen ettepanekut teha pä-
kapikusid vaatama minna.

Therla. Olen nõuus. Jooge teed meie
juures ja siis söidame liheskoos.

Strauss. Saan õnnelik olema ar-
muline proua. [Suudleb ta kätt;
tooli nr. 3. ja 6 juures väga ceremoniline
kumardus. Tooli pealt nr. 6 võtab ta
oma kütara, paneb ta koridoris
päha ja lähleb siis, rinda sieli ajades,
pahem poole taha minema.]

2. etendus

Therla. Siis Karl

Therla Müller! Missugune mõte. Minu tütar ja kodukooliõpetaja! Kuidas ainult seesugused mõtted tekkida võivad. - Aga ükskõik, ma ei kannata ka kõigenähemat varju. [Helistab]. On Tilli niilatuud siis kaob nii kui nii iga teine kombi-
natsioon ära. Seda asja nii ruttu kui võimalik korda seada, seda võlgnen ma enesele ja oma majale. [Karl tuleb tagast pahem. p.]. Kus on minu tütar?

Karl. Armuline preili jalutavad dok-
tori härraga all tiigi ääres.

Therla. Paluge ta minu juurde - mu tütar üksi.

Karl. Väga häa. [kõhkleb minexiga]

Therla. Mis särast te ei lähe?

Karl. Armuline proua, ma tahaks -

Therla. Koh? Mis te tahate?

Karl. Armuline proua - üles ütelda

Therla. Nii äkki? On teil midagi

paremat, või mõni põhjus mitte -
rahulolemiseks?

Karl. Armuline proua - ma ei või
seda enam päält waadata.

Thekla. Mida ei või te enam päält
waadata?

Karl. See dextori härra läheltõesti
liiale.

Thekla. Dextori härra - ?

Karl. Ja, armuline proua - Sina -
maani oli ju kõik päris häa - kõik
wäga rikkalik - ja Piire armastas
mind -

Thekla. Kuidas?! Te julgesite minu
tüdrukuga armastust sobitada?!

Karl. Ma olin ju tema peigmees -
täiesti kõlbliselt - naeseksõotmisega.

Thekla. Kuulmata! Minu silmi
all. Ja mis sellel siis dextori här -
raga asja on?

Karl. Ja, armuline proua, sest saadik
kui tema majas on, ei tee Piire mi -
nust mitte niigipalju enam wälja

[Sellekohane Geste]. Nüüd näeb ja
kuuleb ta ainult teda; ja doktori
härra nägib tema ilusast suust
ja ilusatest silmadest ja ajab ta
pää segi.

Therla. Doktori härra!?

Karl. Dokter.

Therla. Te näete und!

Karl. Ja, seda ütles Piene ka; aga
mis ma näen ja kuulen...

Therla. Te eksite!

Karl. Armuline proua.

Therla. Väikige! Ma kõnelen härraga
teie ülespidamise üle. Minge!

[Karl ära pah. poole taha] Ja, kas
on see ilmsi? Minu laste nõuõpetaja
jal armulugu väinu - teenijatuksku-
ga? Ja süü juurde paruni märkused?
- Kõle! - Saab sellest jälle üks awalik
skandal, siis peame Berlinist lahnu-
ma; uulitsa poisikesed näitaksivad
näpudega meie pääle. [Silli tuleb

keskelt] Sääl tuleb Tilli; ta ei tohi midagi närgata. Ainult kindlust nüüd.

3. etendus.

Tilli. Thekla

Tilli [annab Theklale mõne roosi] Siin, mammakene, esimesed roosid. - Sa lasksid mind kutsuda?

Thekla. Ma tänan sind, mu armas laps. - Ja, istu minu juurde. [Istub Chaiselongue pääle]

Tilli [oma ette]. Mamma nii õnn? Ettevaatust. [Istub Thekla kõrvale].

Kuule tähelepanelikult, mis ma sulle ütlen, mu laps; mul on tähtsat sinuga rääkida.

Tilli [kõrvale]. Mis nüüd tuleb?

Thekla. Sa tead, missugustes oludes ma sündisin ja üleskasvasin. Ma tunnen enese nii õnnelikku, nii armsa, õrna ja häa mehe abikaasana, nagu sinu isa on; kuid see ei võinud

minus soovivi maha mätta, oma
ümber uut sugu üleskasvemas
maha, mis minu maja vana hül-
gust uuendada võiks. Hõimalus sel-
leks on nüüd käes.olla lähel ühele
vrahvile; sinule pakub ennast õnn
vabahärraliku vappi kanda. -
Parun palus sinu kätt.

Tilli [waga pudikeelega]. Strauss?

Therla. Hm, hm, hm - see pole
kristlik mu laps, oma ligimese wi-
gade ja nõrkuste üle pilgata. - Pa-
runi esivanemaid tunneb ajalugu
juba kolmeteistkümnendas aastasa-
jas.

Tilli. Üks tema esivanemadest wõitles Kon-
radin von Schwabeni all. Seesama
sünd. 1252, suri timuka käe läbi
1268. Neapoli turuplatsil.

Therla. Sinu ajalostundmine on
ju õige wõnnustaw. Kuid see ei
pantu praegu siia. - Parun sai

minu luba, ~~ta~~

Tilli. Aga marmarane, ta on mul-
le waljakannatamata!

Therla. Tal on kõik omaadused, et
oma naist õnnelikuks teha.

Tilli. See linabakk.

Therla. Siis ei meeldi sulle tema juu-
res ainult juukse karu? Tilli, Tilli,
mis pean ma kuulma? Sadandeid
teisi noori tütarlapsi jowastaks see
mõte, niisuguse mehe abikaasaks
saada.

Tilli. Ma jätan ta neile sadadele.
Minu jaoks ei ole temas midagi joo-
wastawat.

Therla. Paruni proua von Straussile
awanevad kõik ringkonnad; koguni
õueringkonnadgi.

Tilli. Mina tahaks aga armsamini
oma enese ringkonna jaoks elada. Öe-
ringkond mind ei huvita.

Therla. Sa võid ühe soo esiemaks saada,

mis üle aastasadade väljapaistab
Tilli [oma ette]. Kõik puha linalanad
Therla. Sinu pojad ja pojapojad tõu-
 seksivad kõige kõrgemateni ametiteni
 ja aripainadeni! Neist võivad krah-
 vid, würstid saada!

Tilli. Sugunema esimest wõsunest nuu-
 len juba ütlevat. [kangesti pudinelega]
 „Mina olen Konstantin Strauss, Stanis-
 laus Straussi soov.“

Therla [tõuseb vihale äritult ülesse]. See on
 wäljakannatamata! Pea aegu näitab,
 nagu ei oleks sul tilka minu word
 soontes! Sul ei ole aumakmüst!

Tilli. O süsgi, mammonakene. Ma
 olen wäga aumakme.

Therla. Süäl tahaksin ma tõesti
 teada, milles see tundmus sinu juures
 end avaldab?

Tilli [tõuseb püsti]. Seda tahan sulle
 häärnelega ütelda. - Waata [tõmbab
Therla istme juurde nr. 4. Therla istub,

Tilli tema jalge ette] - kui ma nõrd
 mehele lähen, siis tahaksin ainult
 näht väga tarna meest, kellelt ma
 palju, palju õppida võiksin. Siis
 peaks ta ka midagi muud teha või -
 ma, kui ainult oma esivanemate
 ajaloos ümber kraamida. Tema
 sõbrad peaksid teda auustama ja
 kõik ilm peaks talt lugu pidama,
 sest et ta talle kasu toob. Seesü-
 gust meest armastada, talle kõik
 tee pääält eest ära koristada, mis te-
 da iganes tülitaks, teda õnnelikuks
 teha ja ta päale uhne olla - see oleks
 minu auuahnus!

Thekla. See on ju väga ilus. Kõigele
 sellele ei ole parun sugugi vastand.
 Talle oleks kerge asi kohast ametit riigi-
 teenistuses leida. Ja sa soovid, et kõik
 ilm su mehest lugu peaks. - Straussi
 nimest on selleks küllalt

Tilli. Mis tähendab mulle nimi?

Minu pärast võib tal Schmidt, Leh-
manin...

Therla. Väi koguni Müller olla?

Tilli [julgelt]. Miks mitte? Ka üks
Müller oles mulle häa küll, kui
ma teda armastaksin. - Straussi
ma ei armasta.

Therla [tõuseb püsti]. Tütart lapse
unistused. Armastus tuleb abielus.

Tilli. Straussi vastu? Seda ei oska
ma mõelda. [Tõuseb püsti]

Therla. Siis lase oma ema enda
eest mõelda. Küllalt sens korras.
Jääd sa oma vastuseismise juurde,
siis hävitad sa minu ilusama une-
näo. - Sa kõneled ikka oma armas-
tusest minu vastu; näita seda
niid oma sõnakumelmisega. -

Ma annan sulle mõni päev aega,
ja loodan, et sa arusaamisele jõuad.

[Ära taha pah. poole.]

Tilli. Waene mamma - mi mäistli -

küks, et Straussi valisin, ma küll
ialgi ei saa. [Ruttab par. poolt ilmu-
vale Rebusile vastu]

4. etendus

Rebus Tilli. Siis Karl.

Rebus. Ho, ho! Minu väinene! Skis
on siis?!

Tilli. Ah, ei midagi, papakene. Ma
olen ainult õnnelik, et sina mul
oled [Riputab ennast tema käevarre
külge]

Karl [pah. poolt tagast hirmitades].
Keegi daame soovib kaubanõuniku
hännaga kõnelda.

Rebus. Kes see on? Mis ta nimi on?
[Tilli astub Rebusse taha ja piilub tema
seljast tagast välja]

Karl. Ta ei tahtnud oma nime nime-
tada ja tahab kaubanõuniku hännaga
nelja silma all kokku saada

Tilli [peörab Rebusse oma poole ringi].
Di, di, papakene! [Ähvardab teda süles-

tüstatud sõrmega]

Rebus. Kas sa! Wist mõni häbelik armupaaluja. Paluge see daami siia. [Karl pah. p. taha]

Silli. Siis pean mina küll oma teed minema? Aga ma tulen tagasi. Kas tahad mind oodata?

Rebus. Tule aga, mu süda. [Silli par. p. ette]

5. etendus.

Rebus Corinna

Corinna [pah. p. tagast] On mul aau kaubarüünniku härrat oma ees näha?

Rebus. See ma olen.

Corinna. Mina olen Corinna Lemarini, tsirkuse kunstratsutaja.

Rebus [par. p. ees kõrvale] Tsirkus; - ahaa - see puutub Alfredisse. - ja mis toob mul seda lõbu?

Corinna. Mulle on nii palju teie lahkusest ja häädusest jutustatud

10.1.

Rebus. O, palun. Millega võin teid teenida?

Corinna. Kas tohin teile oma elulugu jutustada?

Rebus [kõrwale] Jumala pärast - Sul on väga vähe aega, mu preili - nii...
Mõne minuti peate mulle rünkima.

Rebus. Asuge siis lahkesti asja juurde.

Corinna [istub tooli nr 4 päale]. Teie büroos on üks teataw härra Emil Britzbach.

Rebus [kõrwale]. Nii siis seekord mitte Alfred. See on juba midagi. [Waljult]
Minu juures teenistuses on köepoolsest üks sellenimeline härra. [Istub tooli päale nr. 3]

Corinna. See on minu onupoeg.

Rebus [wäinse wahesaja järle]. Palun, edasi.

Corinna. Tema kaudu sain ma teada, et teie juures mõnda aega juba keegi härra doktor Ernst Müller elab

Rebus [kõrwale]. Tuhad ja tuline. Sellesse puutub see asi. [Waljult]. See on minu kodukooliõpetaja nimi, mu preili.

Corinna. Ja ta tuleb Hispaniast?

Rebus. Ta oli seal mõni aasta; nii kuulsin ma.

Corinna [üles karates]. Kõh, kaubandusnõunikku härra - see on minu Ernst!

Rebus [püsti tõustes]. See Ernst?

Corinna. See doktor! Ta raudus Berliinist ühe jäleda kuriteo järgi.

Rebus [ehmatanud]. Müller?! Minu kooliõpetaja?! Milles süüdistatakse teda?

Corinna. Ta on mind petnud!

Rebus. Aa - see on kõin? See tähendab... wabandage -- o, see kirjategija

Corinna. Nelja aasta eest hüüis ta wargsi mu ainsuseta südamesse

Rebus. Niisugune neln - ja kui -

das see sündis?

Corinna. Ta tuli meie juurde elama. Minu ema üüris talle meie kõige parema toa 18 marga eest; kakskümme ühis teenijaga; kakskümmeend- viis...

Rebus. Väga odavad hinnad. Herra doktor Müller elas siis teie juures ja sääl-?

Corinna. Ta võrgutas mind, kes ma aimatagi ei teadnud, ja ma ninkisin talle oma armastuse.

Rebus. Kii siis ometi mitte wargus tema poolt.

Corinna. Ta uskas oma kawalusega mind worgutada; ma usaldasin teda ja uskusin ta wandeid. Ta kujutas mulle tulevasele doktorile proziale, kõin kõige roosilisemates wärvides - ta oli Faust oma Karolinele.

Rebus. Oma Gretchenile

Corinna. Karolinele; enne kui kunst-

ninuks hakkasin. [Isik tooli päale
nr. 47] - O, see oli ilus. Ma elasin
Gretcheni unenäod läbi, aga ma
jagasin ka ta saatust, sest et mind
misama maha jäeti kui teda.

Rebus [kõrvale]. Kuid peaks Shenla
tulema! [Haljult]. Kind võmustaval
viisil ei lõpnuid lugu teie juures mitte
mii nagu sel õnnetumal tütarlapsel.

Corinna. Hõakatuses, kui Ernst ära
kadus, arvasin ma et hullus lähen.
Hamburgist teatas ta mulle telegram-
mi läbi, et ta Hispaniasse lähel-
siis tahtsin ma ennast ära tappa.

Rebus. Kuid te ei teinud seda õiges
tundmuses et sellega naugeli ei saa.
Corinna. O! Mehed ei ole seesugu-
sid ohvrid väärt.

Rebus. Teil on täitsa õigus. Lähema-
test sündmustest võime küll vist
mööda minna. Te tõestisite en-
rast. Te otsisite uusi eluvõõmsid,

mahajäetud süda leidis uue Fausti...
Corinna [hüppab üles]. Eksite, mu
 härra! Ma otsisin unustust ja leidsin
 seda kunstis. Ühel õhtul läksin
 täis meeleäratsemist tsirkusesse. Seal
 tärnas mul äkki mõte paha, kunst-
 nikuks, kunstratsutajannaks hakata.
 Iha esitelesin ennast jalamaid direk-
 torile; ta tundis mu osavuse esimese
 pilgu peale ära ja juba lühikesel aja-
 pärast hülgasin ma oma kunstis Co-
 rinna nime all. - O, mu härra! See
 on taevalik, läbihoovav tundmus, oma
 saleda Minerva tujal nii edasi ter-
 mata! Hoo!! Hoppla!! Hoppla!!
Rebus. Jumala pärast! - Ma usun
 ma usun! - Tormidega olete te wähetepääl
 küll ära hajunud. Mis otstarbe
 on aga õieti teie külasnäigul nime
 juures?

Corinna. Teie kodukooliõpetajana on
 doktor Müller, wist korraldatud oludes.

Rebus [kõrvale]. Ahaa, säält poolt puhub tuul? [Waljult]. Te soovite teda jälle oma juures üünlisena näha?

Corinna. Ei.

Rebus. Kas ta peab tagasi pöörama teie südame tühjadesse kambritesse?

Corinna. Sääl on ainult veel kunstil aset.

Rebus. Mis te temalt siis õige tahate?

Corinna 187 marka 33 penni, mida ta võlgu jäi.

Rebus. Ahund midagi?

Corinna. Kas võiks ka protsentisid nõuda?

Rebus. Võiks küll.

Corinna [kõni samn pah. poole].

Tore! Tore! Seda peab õnnil nohe wälja arwama!

Rebus [oma ette]. Täbar lugu. - Sääl on nüüd see kõigis wõrustes heledalt särav walgus; hiilgaw eesküju mu rikunud lastele! Sal

on istuma jäetud armuke, kellele ta korteriüüri ja fumal teab veel mis, wõlgu on jäänud. [Wainene järelemõtlemise wahel]. Mu preili, teeme lühidalt. Mi-na suurt wära ei armasta, iseäranis veel omas majas. Kui teil härra doktor Mülleri käest midagi enam nõuda ei ole, pääle selle raha, siis olen walmis teile seda summat uhes protsentidega ära maksma. Teie annate mulle selle wastu lubaduse, et härra Mülleri edaspidi rahule jätate - kui ka ainult niikauaks kui ta minu majas on. Kas tahate?

Corinna [tõttab Rebase juurde ja teeb nagu tahaks ta tal ümbert kinni wõtta]. Ah, kaubanõuuniku härra Rebus [tagasi astudes]. Palun, palun - Corinna. O kaubanõuuniku härra, ma teadsin ju, et te mind aitama saate. Ma luban kõik.

Rebus. Hää, mu preili; te saate selle raha veel täna kätte. [Astub

mõned sammud tagasi, et teda
ära minema avatleda.

Corinna [magusalt]. Utelde ka
Ernstile...

Rebus. Ma saan talle näin
üttema- ja veel rohnengi.

Kui ma nüüd paluda tahaksin.

Corinna. Tahaksin ma teile nüi-
dagi tänulik olla.

Rebus. Arge selle pärast muretsege.

Corinna. Neljapäev nädala pä-
rast on minu tuluõhtu. Wahest.

Rebus. Jäמידugi, ma tulen. Ma
wotan terve loeshe.

Corinna. [koridoris juures]. 24 marka.

Seda wõinsite wõhe ühes saata

Rebus. Saadan ühes! Wõite kin-
del olla

Corinna [mõned sammud ettep.

astudes]. Pange ainult mu igakord-
set ilmumist tähele. Kiipea nüi-
ma maneeshesse ratsutan, nüi-

[As tuled sõaljuures w. koridoris juures]

mandan teie leevshe ees iseäranis.

[Ära pahem. p. taha]

Rebus. Teie! - Jumala pärast! Jätke
seda tegemata!

b. etendus.

Rebus [ümsinda]

Rebus. See oleks midagi muu häa. Tõenä
jooks. - Kunstratsutajanna auustamise
osalisens saada avalikul kohal! - ja
mille tõttu? Et mees majakõlb luse
võlad ta armukesele ära maksis! - -
Sellepärast see kaval oma Hispانيا
oleku üle abigüses nii järjekindlalt väikisgi -
Mis müüd? - Müüd, kust ta teda korralda -
tud oludes teab, ei lase ta teda omets
mitte lahti ja kui ta ka kümme wan -
net selle pääle wannub. - Tõenä ei tõi
milgil tingimisel sellest Corinna ja
Mülleri ühendusest temaga teada
saada, see oleks tema kasvatusetheoriale
liig suur haavamine. Kui ta
mitte just vooressekaitsejaks

ei oleks seatud - kuid nii. - Ma
pean seda asja tublisti järele kaa-
luma. [ära par. p. ette]

7. etendus.

Tilli. Müller [aiast. parem.

poolt tagast]

Tilli [näitelava taga heledalt naerdes].

See pole võimalik, doktori härra!

Müller [Tilliga ilmudes] võiks
kergesti võens teha.

Tilli. Võimata, et see üks tõsiselt mõt-
leja ja tõsiselt teinetaja mees võiks
olla! Ma saan aru, et ärevuse silma-
pilksudel, või vihas, või rõõmujõovaste-
ses na kõige mõistlikum võimalusi,
te ütlesite nii, teha võib; kuid ilma
põhjusega, nii. "nii ema terveist na-
hast välja"? Si. Siis ei ole ta na enam
mitte tõsiselt mõtleja mees.

Müller. Heia küll, mu armuline
preili, siis lubage mind tõendust
tunna. - Enne pean teile aga midagi

üles tunnistama.

Tilli [tooli ees nr. 2]. Üles tunnista -
ma - ? ja see peab olema - ?

Müller [istme juures nr. 3]. Ei ole küll
just kategooriline, peab; kuid see ra -
hustaks mu südame tunnistust.

Tilli. Teie südame tunnistust - ?

Müller. Ma...

Tilli. Kas tohib seda ka päält kuulda ?

Müller. Kui te armuline nohtu -
mõistja olla tahate ?

Tilli. Nohtumõistja ? Mina ? [Käärab]
Kuid olen ma teepoolsest uudis ki -
mulis.

Müller. Ütelge mulle, palun, mis pä -
rast tahate te õppida hispania
keelt õppida ?

Tilli. Kuidas tulete te praegu selle
pääle ?

Müller. Ja; see puutub sinna.

Tilli. Sõ. - Noh, te tunnete ja minu
armastust võõraste keelte vastu, ja -

parun Strauss tahab üht Hispa-
nia saatkonna attaché't meie
majasse tuua.

Müller. Seda peab iga hinna eest
takistama!

Tilli. O-? Te olete Hispanias mist ~~His-~~
~~panias~~ politina wändiseltsidega tege-
mist teinud ja kardate müüd, et teid
ära tuntakse?

Müller. Ma kardan midagi hoopis sel-
le vastu.

Tilli. Mis tahate te sellega ütelda?

Müller. Ma ei saa nende inimestega
rääkida.

Tilli. Kas nad nii lahnuseta on?

Müller. Ja - ma ei tea seda tõepoolest
mitte, sest ma ei oska mitte üht
sõna aaulise Don Quijote keelest.

Tilli. Ah--! Teie ei räägi Hispania
keelt?

Müller. Mitte sõna.

Tilli. Ja olite ometi kolm aastat

Madridis?

Müller. Mitte rohm minutit

Tilli. Ja Hispania kuningaroda?!

Müller. Ei ole ikknaegi minu külasnäigu
ann osalisens saanud.

Tilli [naerdes]. Ah... ah -- teie. doktori
härra! See on liig! Misjooks terve see
luulejutt?

Müller. Misjooks? Ja, armuline preili,
misjooks? Selles peitubgi minu suure
rumaluse tõendus - Lubage mind
sihtida - Teie auuline ema tahtis
kodukooliõpetajat, kes tingimata en-
ne vürstlikus majas pidi olema
olnud. Mul oli tungiv soov siia jääda -
ja või ei ippus vastusest ära küsimi-
se pääle, kus ma enne teeninud - õn-
netu silmapilk tõi mulle just Hispa-
nia kuninga kule pääle - ja oligi
õeldud enne kui isegi tahtsin. Kujuta-
ge enesele mu chmatust ette, armuline
preili, kui teie hüüdsite: „homsist pääle

õpin ma Hispaania keelt!

Tilli [naerab südamlinult] Ma naer-
ran ja peaksin ometi õige nuri
teie pääle olema.

Müller. Teie õigusega. Aga eks ole teisi,
te annate suuremeelselt andeks?

Tilli. Et teie mind midagi uskuma
jätsite, mis mulle põhjust andis teid
nimeddi piinata, on pearegu andeks-
andmata! - ja kuidas olen ma teid
piinanud! Andke mulle andeks!

Müller. Misna teile? Armuline preili,
te olete...

Tilli. Teie sõnakuulelik õpilane. - Kui
siis teil oli tahtmine meie juurde jää-
da. Teie ei tundnud meid seekord
weel mitte?

Müller. Teie isa oli mulle juba esimese
jutuajamise järele armsaks saanud.
Teie ema ilmavaated olivad mul-
le uudis, aga nad huvitasid mind.
Sääl ilmusite teie ja...

Tilli. Hispania pidi oma mõju awal-
dama. [naerab].

Müller. Mul oli ammugi juba soov-
s. esugust kohta saada. Tiitaw töö-
koolipinnide ees, kuiw õpetaja amet
üks igawesti muutmata ringjoeks, ei
rahustanud mind. Oa, mu preili,
kas teate ka et ma - kade wain olla.

Tilli. Teie, doktori härra? Wõimata!

Kelle pääle?

Müller. Igauhe pääle, kellele koht ja
amet võimalikuns teeb kohuseid
oma enese soovide järele täita

Müller. Kusagil elab veel keegi wa-
na naesterahwas, kelle silmad sä-
rama löwad, kui ta minu pääle
mõtleb, ja kelle hääl liigutusest wäri-
sema hakkab, kui ta minust kõne-
leb. Siin, mu armuline preili, teie
auustatud isa majas leidsin aega
ja võimalust oma töö lõpetamiseks.

mis, nagu ma loodan, mulle uue elu alguseks saab, kus mul võimalik on püha kohuseid selle vana - vaise - naesterahva vastu täita, siis oleksin ma rahul, ja selle poole ma rühiin. Lugu Hispaaniaga, mis üksi mu süüjäamist võimalikuks tegi, ei ole küll õige, kuid te annate mulle seda andeks - mu ema pärast.

Silli [teeb tundmustest aetud, liigutuse, nagu tahaks ta temale läheneda; väike vahe.]. Ma annan teile andeks - kuid te peate juba sellega leppima, et ma ühe tingimise teen.

Müller, Missuguse?! Rääkige!

Silli. Te peate mind selle emaga tutvaks tegema.

Müller [liigutatult] Silli! [Ta haarab Silli käest kinni, tahab teda oma rinnale tõmmata; Silli jätab talle vaevalt vastupanu, arapööratud näoga oma mõlemad käed.]

Rebus [taga par. pool näiteseinte taga]

Hoi! Tüdruk! Kus sa oled?! [Müller tõmbab õndsalt Tilli mõlemad käed oma huultele. Tilli pöörab ennast täitsa tema poole. Müller ruttu minema, ära pah. p. ette]

Tilli [vastab talle rõnust särades järulis saladuslikult ette poole]. Ja kui ta nimi ka Müller oleks, armas mami - kui õnnelik oleksin ma! [Võtab end ruttu kokku ja jookseb Rebuseli vastu]

8. etendus.

Tilli. Rebus ja Alfred [parem. p. tagast, aiaast].

Rebus Sa lased mind terve aia läbi otsida?

Tilli. Ära pahanda. Sa tahtsid ometi sin mind oodata? [Riputab endi ta käe nojale]. Tule, papanene, mul on sinuga tüsist juttu ajada. [Tõmbab teda ette poole]

Rebus. Sinul tõsist? Ära lase ennast
välja naerda, väike metsik.

Tilli. Päris tõesti. Saada Alfred mi-
nema.

Rebus. Sinu vend võib seda ometi
kuulda.

Tilli. Minu saladusi mitte.

Rebus. Mis sa selle kohta ütled, Alfred?

Alfred. Lapsel on mõni nelmistük-
ees ja tahab nüüd hääsüdamlis-
t isa oma nõiusesse võita. Säär ei
tohi mõistlikult vend juures olla.

Tilli. Sina-? Missugune vend?!

[Astub otse tema juurde].

Rebus [naerdes]. Tä kuulda ju... mõist-
lik.

Tilli [lähub Rebase juurde]. Ah sa
jumal! Kuule, papa; alles eila oli
see, mõistlik härra...

Alfred [talle järgi]. Kas tahad välja
lobiseda?

Tilli. Kas lähed ära?

Alfred [summitult ära minnes]. Mille-
ga nüll selle ärakellitatud pailapse
juures kõik leppima ei pea! [Pah.
poole kuni koridorini, Tilli saadab
teda komilise pahameelega] Kuu
sa lobised, pead sa. [Ära pah. p.]

9. etendus.

Rebus. Tilli.

Rebus [naerdes]. Sa pahandad Alfredi
ära.

Tilli [naerdes Rebase juurde tülles]. Küll
saab jälle häaks. - Tule, ole häa, istu.
[Tõmbab teda istme juurde nr. 3, Rebus
istub. Tilli võtab tal kübara ära, an-
nab selle talle kätte ja pühik oma
rätiga tema otsaesist, siis sellele suud
andis.] Sa oled nii palaw; sa ei pea
mitte inna nii ruttu käima.

Rebus. Kuule, need on ettevalmistu-
sed suurele operatsioonile.

Tilli. Häbene, papa. See on õige inetu

Wanemuise
näitelawa

TARTUS

sinust. Nagu ei oleks ma abati mures
sinu pärast.

Rebus. Sa ei taha siis minult praegu
midagi?

Tilli. Grandivõisil. Ja.

Rebus. Ahaa. Lahu wälja.

Tilli [mõni samm temast eemal].

Utle - on sul täieline usaldus oma
Tilli vastu?

Rebus. Täieline.

Tilli [tooli taga nr. 4]. Utle seda numb-
rites.

Rebus. Mis see tähendab?

Tilli. Kui kõrgelt hindad sa mind?

Rebus. Kolmandik oma varandusest.

Tilli [talle ruttu ümbert kinni hana-
tes]. Oma surma järel - mida ma
ühe elada ei taha. Aga praegu; kas
laenaksid mulle ühe suure summa?

Rebus. Mis jaoks?

Tilli [tagasi astudes]. Ja, seda ei tohi
sa teada.

Rebus. Siis ei saa sa na raha.

Tilli. Sul pole ^{siis} tsaldust?

Rebus. Mina, kui isa tohin ometi niusida, mis jaoks mu tütrele raha vaja läheb.

Tilli. Ei, see nõrd ei pea sa niusima. [Wähe lähemale tulles]. Kas tahad kindlustusi?

Rebus. Seda võiks muulda. Mis võid sa pannauda?

Tilli [tähtsalt] Na - mis arvad sa Trenwitz - Housburgide perekonnast? [Naerab]

Rebus. Ah - tähendab, jutt on ainult kahestkümmest margast? [Pistab käe westitaskusse]

Tilli [naerdes] Oota, seda ma ütlen mammale! - Palju rohkem läheb mulle tarvis.

Rebus. Siis peab mul täieline kindlustus olema, et mu tütar seda raha meistikurs otsarbens tarvitab

ja sellega mitte rumalusi ei tee

Tilli. Ma annan sulle oma auu -
sõna.

Rebus. 6 - kuule -

Tilli. Aga papa! Sa haavad mind! -
Meest sõnast!

Rebus. Tule siia

Tilli [astub õige ta lähedale]. Noh?

Rebus. Anna mulle üks müss

Tilli [annab talle suud]

Rebus. So. Niid waata mulle silma
ja väagi mulle järgi; „Mina, Tilli

Rebus, luban oma isale -

Tilli [wõtab tema mõlemad näed.]

Mina, Tilli Rebus, luban oma nõwa-
südamega isale -

Rebus. Nii tõesti kui ma teda armas-
tan -

Tilli. Nii tõesti kui ta mul ära arwa-
mata armas on - ehk ta seda küll
ära ei teeni.

Rebus. Et ma tema näest laenatud

raha -

Tilli. Et ma tema käest waewaga
soowitud raha -

Rebus. Ainult misuguste olstarbete
pääle ära tarwitan, mida mu
ema hääks kiidaks. [Naerab]

Tilli [naerma pahwatades]. Hea, ha!
[Sääljures mõni samm tema juurest ta-
ganes]. Sa kawal papa! [Parimat
kätt tõjuvalt väljasirutades]. Ei, ei!
Seda ma ei ütle! [Paneb mõlemad
käed selja pääle ja naerab].

Rebus [tõuseb püsti]. Siis ei ole midagi -

Tilli [tema juurde tulles]. Papanene,
kas sina siis ainult seda teed, mis
mamma hääks kiidab?

Rebus. Ninatark.

Tilli [tõmbab teda jälle istme juurde
nr. 3]. Päris tõsiselt, armas papa.

Asi seisab selles, et ma selle rahaga
kedagi õnnelikuks wõin teha. Ja
kas sina ei ole inka ütelnud, et seda

ilma suure kärata peab tegema? või

[Pölvitab tema juures]

Rebus. Siis ütles: ainult miisuguste
otstarbete pääle ära karvitan, mis
minu südamele auu teevad.

Tilli. Ainult nendeks otstarbeteks
karvitan, mis sinu...

Rebus. Sinu.

Tilli. Minu ja sinu südamele auu
teevad.

Rebus. Hää küll. Pead selle raha
saama. [Tõuseb püsti]

Tilli [hõisates]. Sa kuldne papa!
Ma teadsin ju! [Suudleb ta kätt]

Rebus. Kui palju seda siis on?

Tilli. Hirmus palju.

Rebus. Sada marka.

Tilli. Tuhat! -

Rebus. Sina-? Sa ei tee ometi ruma-
lusi?

Tilli [kätt südamele pääle pannes]

Tõesti mitte. Usu mind. Minu hää

isa ei pruugi oma tütre pärast häbeneda.

Rebus [paneb talle näe päa pääle].

Sa saad selle raha; veel täna.

Aga - kas tead - ei ole vist küll tarvis, et ema sellest teada saab?

Silli. Küll ma selle eest hoian.

Rebus. Ka Alfred ei pruugi seda teada.

Silli. Kas näed? Mul oli ometi õigus, kui teda minema saatsin?

Rebus. Sul on ikka õigus, nelminine. Millal saan ma teada, millaks kapital on tarvitatud?

Silli. Ühe või kahe nädala pärast arvan ma.

Rebus. Olen sellega rahul.

Silli. Sa oled tõesti nii häa - sa teenixsid ära mu mees olla.

Rebus [võtab tal ümbert kinni]. Otsi enesele üks, kes sind nii armastab, kui mina. - - Kus ema on? [Järgmine juturajamine sosistades]

Tilli [Rebus tahapoole tõmmates, 10
pääle selle, kui ta ringi on waada-
nud]. Kas tahad temaga rääkida?

Rebus. Ja.

Tilli. Ara seda parem praegu tee,
kui just väga tarvis ei ole.

Rebus. Mins mitte?

Tilli. Mamma ei ole tujus.

Rebus. Ah - ? Mis siis oli?

Tilli. Ta tahab mind mehele pan-
da.

Rebus. Et sind! Kellele?

Tilli [koridori juures]. Sinalakale.

Rebus [pudiverilega]. Straussile?

[Tilli nixutab päaga]. Seda ma
arvasin! Ja sina.

Tilli. Mitte misgi hinna eest!

Rebus [pilgutab talle lõbusalt silmi
ja raputab siis tugevasti ta kätt]

Ma aitan sind. [Tahavad aida
minna]

Tilli [Rebusega ette poole jookstes]

127

Ah! Mine sciält - Minimaon tulpide
juures -- [Rebus pahem. poole ette
hiilides minema; Tilli pahem. poole
ette hiilides minema]

[Eesriie]

Neljas waatus.

~ Seesama dekeratsioon.

Ohtu. Aiaüks on kinni. Kroomüh-
ter põleb.

1. ctendus.

Alfred. Ebla. Pärast Müller.

[Ebla chaiselongue pääl, nutab]

Alfred [seljaga vastu tooli nr. 4,
mille pääl ta rübar on, kindaid
kätte tõmmates]. Ora nuta, onu-
tütrene. Kein lähel veel hästi.

Ebla. Ah, Alfred -

Alfred. Usu aga. Sinust saab veel
onu väikene naene.

Ebla. Sa oled nii hirmus kerge-
meelne.

Alfred. Na - sa pead mind pa-
randama.

Elle. Mul tahab süda lõhkeda ja
sina teed nalja.

Alfred. No, no, onutütreke; ei lõhke.

Elle. So? Kas tead sa seda nii
kindlasti? Ja mina ütlen sulle,
ennem kui krahvile lähen, suren
ma parem.

Alfred [nutuselt]. Kaks leseksjää-
nud peigmeest nutavad siis su
riistu juures.

Elle. Ma näen nüüd küll, kui-
das sa mind armastad! Tsegi mu-
sum ei aja sulle hirmu päale;
mitte kaastundmustgi.

Alfred. Aga armsam Elle, kas
pean ma siis juba nüüd sinu kal-
mukünkale sinilillekesi istutama
ja neid oma pisaratega kastma? -
Mida sa õige kardad? Krahv tu-
leb täna, see on kõik; paari päe-
va pärast reisib ta jälle ära.

Elle. Minuga, kui oma naesega!

Alfred. Seda jätab see mees tege-
mata.

Elia. Mida sa selle vastu teha
tahad? [Wahraeg]

Alfred. Mina -- ma ei anna teile
oma õnnistust-!

Elia. Alfred!

Alfred. Ehk ma tean veel midagi
paremat! - Ma wisnan ennast teie
wanri rataste alla!

Elia. [püsti karates, rõõmuga]. Ah -
wõiksid sa tõesti seda teha! Wõiksid
sa surra minu eest?

Alfred. Alati, ja igal viisil!

Elia. Kui ma sind ainult uskuda
wõiksin.

Alfred. Pane mind proowi pääle!

Elia. Ah, ei, ei! Sa pead elama
minu jaoks.

Alfred. See on ka minu arwamine.
[Watab tal ümbert kinni ja suud-
leb teda]

Elia. Alfred! - Teed sa seda veel
kord, siis saan igaveseks ajaks
pahasens su pääle! [Läheb ette
pah. poole]

Alfred. Ara ole pahane, onututrene. -
See tuli nii kogemata - tõesti - mitte -
ma luban sulle. [Suudleb teda]

Elia. Jäta mind! Kas sa siis üheks
silmasilgus tšine ei wõi olla?

Alfred. Ma tahan katsuda. [Wõtab
oma kibara]

Elia. Kuhu sa lähed siis veel?

Alfred. Mul on veel üks raske käik
teha. - Tsirkusesse.

Elia. Müüd? Mis tãdi ütleb, kui ta
sind puudus leiab.

Alfred. Piidessepanemise juures ei
wõi ma teid aidata ja seni kui
seltskond koos on, olen ma tagasi.
Ma olen tänã sunnitud papa
pillamist maskerima.

Elia. Omu pillamist? Ah mine!

Alfred. Kahjuks on see nii. Ta on ühe mulli taitsa tundmata naesterahva väär, kellel makensa last on, ühe loashe tona õhtuks võtnud, niid peab vähemalt üks saäl sees istuma.

Ella. Üks väene naesterahvas - kes võib see küll olla?

Alfred. Ja, mina seda ei tea. Tähepääl seisab, preili Corinna tuluõhtuks, ja kui ma papa käest küsisin, arvasta, see olla ainult ettekäänd, et abitarvitajal häa sissetulen olex - Corinna tõmbab.

Ella. Mis ta teeb?

Alfred. Ta tõmbab. - See tähendab, ta on suure osa publikumni paibilaps

Ella. Ja selle hulka puutud vist sinna ka, sest sa lähed küll vähem häa otstarbe pärast sinna. - Ah, Alfred - kui ma sulle ainult ütelda võiksin, kuidas mu süda tana

walutab. Ära jää liig kauaks ära,
et me insteist weel korra näeksime.

Alfred [nutuselt]. Weel korra näeksi-
me? - Siis tahad sa tingimata weel
täna surra?

Elle. Ja, kui see sünniks?

Alfred [temaga taha poole minnes]. Sa
oled narrikene! Ibirim krahwi eest
teeb sinu segasaks. Siin mu käsi!
Ma miin sind lauda ja ei liigu terve
õhtu enam sinu kõrvalt. Krahwi tee
sinu juurde wiib ainult minu sur-
mukeha üle.

Elle [tema nätt hoides]. Ah, Alfred! -
Kas sa armastad mind tõesti?

Alfred [koridori unse juures]. Põhkein
kui ütelda wain! [Tõmbab ta kaenlasse
ja suudleb teda tormiliselt. Müller
tulib pah. p. eest]

Müller [unse juures, oma ette]. Waata,
waata wõrukaela! Minu eest teeb na-
gu ei julgeks ta hingatagi oma ingli

ees.

Alfred [koridoris]. Julgust, julgust, mu arm! Kui tarvis peaks olema, siis kägistan rahvi oma kättega ära! Münd rüha ja ehi ennast — seni kui sa valmis saad, olen ma tagasi. [Ära pah. p. taha]

Elia [koridoris]. Ah, Alfred, kui sa ainult teaksid — see oli viimane suuandmine. — Dexteri härra? [Fühel ellepöole]

2. etendus.

Elia. Müller.

Müller [tooli pääl nr. 4]. Armuline preili — tee soovite mind näha?

Elia. Kas kõik põgenemiseks valmis on?

Müller. Kell 11, 30 minutit — kiirrongiga pistame plehku.

Elia [pöörab end ära haavatud]. Kui das te seda nimetate! Te saadate mind ju ainult kuni Müncheni.

Müller. Kas Müncheni või Jüterboekini — see on ükskõik —

see on ükskõik. - Habandust, mu
 auustatud preili, kaste ka selle pää-
 le olete mõelnud, et meie reisil kar-
 wapäälne sarnadus Adrienne ja
 Schmidt'i plehkupanekuga oleks?

Õlla [hawatud]. Adrienne ja Schmid-
 ti plehkupanekuga? - Dكتورi härra!
 [Pöörab end ära].

Müller. Me tahame salaja ära min-
 na - üheskoos - öösi - Teie oma nooli-
 õpetajaga -

Õlla. Kuidas te sellest niid aru saate -
 [nutab; wäheaeq].

Müller. Utlene - ma ei julge ^{mitte} teie süda-
 me saladustesse tungida - aga luba-
 ge et ma näituse twwn: Teie armastate
 liht noort tublit meest, kes teid wastu
 armastab - mis ütleks tema, kui ta
 teie põgenemisest minu seltsis teada
 saaks.

Õlla. Keegi ei wõi minust paha
 mõelda.

Müller. Ja kui teie eksite? - Olade-
kehitamisest on küllalt, et noore
tütarlapse hääd nime hävitada,
ja kui maailm leiab seesugusest
oladekehitamisest isearalist lõbu. -

Oma südame puhtuses olete seda
täitsa kahe silma wahel jätnud.

Elle. Mu jumal - wahest ei ole ma
tõesti keine hästi ära kaalunud.

Müller. Selle jaoks olen ju mina pal-
gatud - Ma õleksin ammu juba
teie tähelepanemist selle pääle woi-
nud juhtida, et meie ühine reis
wõimata on; aga mistarwis? - Sel-
lelabi, et ma päältwaha nõuus olin,
jõi nii mõnigi muretund teil läbiela-
mata. Nüüd pidin ma rääkima,
sest et otsustawa samm ues seisa -
me.

Elle. Siis pean ma ometi wabawile
minema? Ennem ma suren!

Müller. Ja waesel, tubkil poisil, kes

teid jumaldab, lõhkegu süda?

Elia [ära pööratud mõttes]. Ah, see
troostib ennast ruttu ja leiab teise.

Müller. Nii pahasti mõtlete tema
üle?

Elia [nagu üleval] Ma tunnen
Alfredit

Müller. Kii siis Alfred armastab teid?

Elia [nähes tema poole, väga ehmatanud]. Kes seda ütleb?!

Müller [naeratades]. Teie ise, armuline
preili, aga ärge ehmatage, ma tean
seda ammu.

Elia. Jumala pärast, doktori härra!
Kui tädi seda teada saab?!

Müller. Ta peab seda teada saama
ja saabgi.

Elia. Kes talle seda ütleb?!

Müller. Minu.

Elia. Jumala pärast mitte! Ta tõukab
mind ära.

Müller [tema näest ninni võttes]

Armuline preili, ma olen siin nõhu-
sed oma päiale võtnud ja tahan
neid täita. Kuidas, seda jätku minu
hooleks. - Teie seisansite sellest silma-
pilgust saadik, kui sellele majale
ühes minuga selga pööransite, ainu-
üksi minu kaitse all. Subage mulle
juba nüüd teile kaitset pakkuda
ja usaldage mind.

3. etendus.

Enclised. Friederike [puh. poolt
tagant]

Õlla. Teie mõnes on midagi doktori
härna, mis mind wangistab. [Ukatab
talle oma käe]

Müller [mõlemates kätes tema näth
hoides]. Ma tahan seda hääle
lõpule viia.

Friederike [oma ette]. Kii siis ometi!
[Waljult]. Armuline preili, Tilli prei-
li arwasivad, et aeg on rüdessepane-
nu päiale mõeldä.

Elia. Ma tulen. - Kii siis dextori här -
ra, te võtate minu tulewiku oma
kätte.

Müller. Mis minu wõimuses seisab,
et teda õnnelikuks muuta, peab kind -
lasti sündima; usaldage mind ai -
nult!

Elia. Kõigest südamest. [Taha pahem.
p. ära; Müller ette pah. p. ära]

4. stendus

Friederike. Siis Therla

Friederike. On see võimalik! Ta tahab
kõik õnnelikuks muuta ja teine usal -
dab teda kõigest südamest! I - sääb
wõiks wast kõhe õnne soovida? - Ei,
mis nõbbus nõik teine ei saada. Siis
oli Karlal ikkagi õigus. - Krahviproua -
na võtab ta tema kõhe oma juurde -
saab wanal krahvil küll häämül
olema! [Tahab ette par. p. ära minna]

Therla [est parem. poolt]. Kas lapsed
on walmis?

Friederike. Weil mitte, armuline proua. Ella preili olivad praegu süü doktor harraga.

Therla. Mine ja äita viidesipane - ku juures. [Friederike tahab minna]. Kas Ella oli doktor harraga üksinda süü?

Friederike. Ja, armuline proua. Doktor härra heidsivad armulise preili käest kinni ja ütlesivad.

Therla. Käest kinni - ?

Friederike. Mõlematest kätest.

Therla. Ja ütles, mida?

Friederike. Ella preili pidawat teda ainult täiesti usaldama, tema valmistawat ta tulevikku, ja preili arvasivad, et nad seda kõigest südamest teha tahavad.

Therla. Sa oled hulluks. meelest ära!

Friederike. Doktor härra olla preili päris wangi wõtnud, wõi midagi selle sarnast, ütlesivad preili ka.

Therla. Friederike! Sinu häbematus
käib üle mõistuse! [Läheb temast
mööda pahem. p. taha].

Friederike [haawatud]. Kuidas armu-
line proua seda arvavad?

Therla. Sa sõbrustad doktori härraga
ja...

Friederike [nagu enne]. Ikina, doktori
härraga?

Therla. O, ära usu, et ma mitte juba
ammu seda tähele ei oleks pannud!
Ma näen kõik. Et ma seda süümaa-
ni kõne alla pole võtnud, selleks oli-
wad mul oma põhjused!

Friederike. Aga armulisem proua!

Therla. Sa ei või salata, et doktori
härra sinu ilusast suust ja ilusatest
silmadest kõnelemed on!

Friederike. See ei ole midagi paha.

Therla. Et sina talle järele jooksed
ja tema sul nõnda ütelda pää-
segi ajab! Ja nüüd ei häbene sa,

minu wennatütart kahtlustada?

Friederike. Mis veel kahtlustada, kui dextori härra Ella preiliga plehku tahawad pista.

Therla [käsa tõrjuwalt wälja sirutades]
Friederike!!

Friederike. Wõib ka olla et Tilli preiliga.

Therla. Friederike!!

Friederike. Neil on ju kõigil selle dextori härraga midagi ees, ja kui armuline proua kõike näewad, peaksite seda kõik ka ammu juba teadma ja ei pruugiks mind kahtlustada! Mina olen ainult üks waine...

Therla. Friederike, Friederike, mõtle, mis sa & räägid! See pole ju võimalik!

Friederike. Ma ei tahtnud alguses ka mitte uskuda, kui Karl mulle sellest jutustas, et Ella preilil dext-

tori härraga midagi ees on. Aga
 nüüd on see ometi tõsi, Ella preili
 ei taha oma vana rõõhi ja ar-
 mastab doktorit härrat, ja Tilli prei-
 liga ei ole lugu ka teisiti. See istub
 doktorit härra aravlenul tema toas
 ja kraamib tema asjades.

Therla [chaiselongue pääl]. Tilli!?!
Friederike. Ja hiljuti otsis ta säält
 ühe paksu täiskirjutatud raamatu
 välja, ja luges seda salaja, kah-
 vusel; ja siis pidin ma selle raamatu
 ja ühe kirjanese armulise preili poolt
 ühele professori härrale viima; ja
 pärast tulin selle raamatu jälle ta-
 gasi, ja professori härra andis mul-
 le ka ühe kirjanese preili Tilli Re-
 busele, kõrgestisündinud, ja preili
 kiskus selle kirja mul peaaegu käest.
 Kui ta aga seda kirja luges, siis häis-
 kasta ja nuttis ja naeris ühel ajal
 ja hüüdis, „minu Ernst, minu muu-

lus Ernst, ja see wõib ometi ainult
 dextori härra olla... Aga jumala
 pärast - mis on armulised püüed?
 [Thekla nutab ägedalt oma taskurätikust
 sisse ja langeb chaiselongue peäle
 ohmatamult.] Kas pean armulist
 härrat paluma?!

Thekla. Lase aga olla. - Tõoge mulle
 kompress. [Friederike par. p. ette ära].

Kui ta tõtt räägib, kui - - ei, ei see ei
 ole võimalik, ei wõi olla. - Armastus
 selle inimese vastu, kes midagi
 ei ole, kellel midagi pole, keda mi-
 nu sõnata tulla ja minna käs-
 wõimata, wõimata. - Mu pää,
 mu wäene pää - & see walu.
 [Heidab hoopis pikali chaiselongue
 peäle]

5. etendus.

Thekla. Rebus. Siis Friederike
Rebus [tagast pah poolt tulles, lahti-
 ne kiri käes.] Säh sulle! - Kiri selle

145

naisterahwa käest! - Selle Corinna
käest! - Ma teadsin ju nohe, et ühe
külas käiguga see asi ei lõpe, et ta
tagasi tuleb. - [Loeb end mõlemate
kätega klaveri peäle]. - Ratsa saapaid
olla tarwis, juhtnähksed - ja nohe
kuus paari. [Loeb] - ainult kõige suur-
rem häda sunnib mind seda kirju-
tama, ja kuna ma teile ainult
hävra, sõna andsin, mitte enam
õrnsti poole pöördma, siis tuleb ma
teie kaasabi paluma. Oma tuluõhtu
jaoks oli mul mõnda garde robe
asja väga tarwis, nimelt saapaid.
Ma ei raktle selle juures et õrnsti mind
häämeelega aitunud oleks kui
ma teda paluksin ja selle pärast
wõtsin ma kuus paari tema nime
peäle Gerbolet'i ärist wõlgu, -
kuus paari korraga, siis tuleb oda-
wan - mida ta saäl ära wõib
makssta. Teie lahkuse peäle

lootma jäädes, et te Ernstile sellest
 räägite, jaan auupanklikult teie
 abandlik - See on wast alles ni-
 mele auru tegemine. [Pistab kirja
tasnu]. Mis nüüd? Ta peab mine-
 ma, nii raske kui see mul ka
 on; kuid majarahu käib ees. -
 Ma ei või enam kodust wälja min-
 na ilma kartuseta, et Cerinna
 mu äravõetu ajal siin käib ja mu
 naene terveist loost teada saab. Seda
 pean igal tingimisel ära hoidma.
 [Friederike tuleb parem. p. eest wai-
ke, sügaw kaus käis; selle sees mõ-
ned lapikused, kompressid, käe
pääl walge köide. Paneb köite sisse
ühe neist lapikustest ja köidab Ther-
lale pääümber, nii et lapikene
otsa-päele tuleb]. Saab Therla word
 teada, missugusele kõbb luserüüblile
 ta siin walitsuse kätte usaldas
 siis... [Wälb Therlat ja Friederiket].

His teil siis sääl on?

Friederike. Ah jumal, armulisel
proual on niyene.

Therla [ilma üles vaatamata]. Jäta
meid unsi, Friederike. [Rebuse poole].
Istu minu juurde. [Lambab rinnite
silmadega, kuidin otsa pääl. Frie-
derike minema par. p. ette]

Rebus [istub istme pääle nr. 5]. Kas pean
weel aruandelda laskma?

Therla. See läheb mööda. [Ta otsib ja
võtab ilma ta otsa vaatamata Adolffi
käe]. Adolf; me peame endid suurte
muudatuste vastu ette valmistama.

Rebus. Kuidas sa seda arvad?

Therla. Tütarlapsed jätaavad meid
maha - lähewad mehele - siis jääb
õige wainseks meie juures.

Rebus. Ometi weel mitte täna ega hom-
me?

Therla. See silmapilk tuleb meile ik-
kagi liig ruttu.

Rebus. Kas Tilli on otsusele jõudnud? Seni paistis, nagu ei tohiks Strauss mitte liig kindel olla.

Therla. Kuid peab ta otsusele jõudma.

Rebus [tõuseb üles, võtab ühe lapinise kausi seest, pigistab välja, võtab siis kõite alt endise ära, ilma koidet lahti tegemata, ja liivkab uue lapinise esimese kohale, mille ta kausi paneb]. Ja kas tead, armas Therla, mis õllasse puutub - siis on see minu meelest liig wali, et ta sellele põdurile vanale kriahwile peab minema. Kui sinu kadunud wend näeks mis wana Falkenhorstist on saanud, ta ei annaks talle oma tütarit kindlasti mitte. Kas tead - ma mõtlesin nii endamisi õllat Alfrediga paari panna; näib nagu hoiakwad nad teineteist...

Therla. Alfredil püündub ainult veel kergemeelne naene.

Rebus. Ella kergemeelne? Väimata.

Therla. Ma olen ennast ternas väga petnud. Muudugi oled ka sina sääljuures palju süüdi.

Rebus. Mina?

Therla [tõuseb isturile, istub]. Ja, Adolf - Kas ma ei ole sind ühtelugu palunud, rohkem oma laste kasvatusega tegemist teha?

Rebus. Na, luba; seda jätsid sa ometi täitsa oma teha, võtsid koolilajannasid ja kodukooliõpetajaid...

Therla. See ep see õngi, mis pärast ma sulle ja enesele etteheiteid teen.

Rebus. Ühi korraga?!

Therla. Pääle selle kui ma selle naesterahva käest nii mõledaid asju olen kuulma pidanud.

Rebus [üles karates ja ettepoole tulles äritatud]. Nii siis oli ta ometi juba

sinu juures?! - Ma mõtlesin küll,
et see niimoodi tuleb!

Therla. Ah Jumal - sa karjud nii -
Ma tean kõik. [Lükkab kompressi
natuke üles] Aga kuidas, sa tead -
sid ka sellest ja väirisid? Adolf -
Rebus [ringi jookstes]. Ma lootsin, et
teda milgil viisil enne majast
välja saab, kui see meesterahvas si -
nu juurde tuleb!

Therla. Sinu väinimise pärast oleks
nõrgesti nii kaugele võinud minna,
et mõlemad oma teed oleksivad
läinud, nagu Adrienne ja Schmidt!

Rebus [Therla ees]. Onnelikku reisi!

Oleksime mõlemist lahti!

Therla [kargab ehmatamatult püsti]

Adolf! [Ta ei pane täheleegi, et kom -
press maha kukub.] Jumala pärast!

Mis sul siis on!! Ja praegu huvitab
see tüdruk sind veel nii väga!!

Rebus [vihaselt]. Nonoh!?! Kuidas nii!?

Therla. Sa olid ikka nii õn ta vastu!?

Rebus [sügavalt haavatud]. Ma pean
õnelti paluma. Ma olen seda naiste-
rahvast üksainus kord ^{"ma. elus."} näinud!!

Therla. Maesterahvast?! ja, kellest sa õieti
kõneled?!

Rebus. Kellest sina siis kõneled?!

Therla. Ollast muidugi, kes Mülleriga
ära tahab jooksta!

Rebus. Mis! olla Mülleriga ära jooksta?
Kes sulle seda ütles?!

Therla. Friederike. Kas sa ei ütelnud
lta ka sinule seda on kõnelnud?!

Rebus. Lollus! Ma arvasin Corinnat!

Therla. Corinnat?

Rebus. Kunstratsutajanna!!

Therla. Üks kunstratsutajanna?!

Rebus. Mülleri armukeine!!

Therla [kargatab ja langeb istme päa-
le nr. 4.]

Rebus. Need on ju ilusad lood!

Therla [vaevaga ennast kokku võttes]

Ma wannutan sind, Adole! Ara
warja minu cest midagi!

Rebus. Sää! polegi enam midagi
~~amata~~ warjata! Mülleril oli wõi
on üks armukene, kunstratsuta -
janna. Praegu kirjutas ta, et tal
kuus paari juhtnähkseid saapaid
tarwis on! [Kisub kirja taskust ja
lööb selle pääle]. Siin, selles kirjas
seisabgi.

Thekla. Kõik käib ringi minu sil -
made ees.

Rebus. Ja nüüd tahab ta koguni
weel ollaga plehnu panna? "Ike
oleme tütarlapsed ja päris Don
Juani kätte usaldanud!"

Thekla. Hirmus! Terwele majale on
temast külge hakanud! Isegi Karlal
ja Friederikel on armulugu! Kas ma
olen weel Saksas - wõi Sürgimaal?
Jalamaid peab ta majast wälja!

Müller [naerab pah. p. näitesciinte taga]

Jolge siia sisse ja siis laske lahti!
Therla. Aita mind, Adolf. Kui ma
 teda praegu näen, siis juhtub õnne-
 tus. [Nõtab Rebuse näcalt nimmi; mõlem
 Lühavad ette pah. p. ära minna, Therla
 pöavis murdunud.]

Rebus. Nõta ennast kokku, Therla.
 Üks Trenwitz-Hausburg ei kaota ial
 oma meelkindlust. [Therla ajab en-
 nast püsti selle manitsuse juures, waa-
 tub Rebuscle ühe silmapilgu läbi-
 tungiwalt otsa, siis äkki ennast sir-
 gens tehes, keerab sammu päält ringi
 ja lähleb majestetiliselt pah. poole
 ette ära. Rebus talle järgi.]

6. stendus

Müller ja Alfred [pah. p. tagast].
Müller [naerdes] Kind lasel ta terwi-
 tada?

Alfred [nõisama] Teid; oma unustama-
 ta õrnsti.

Müller. Aga nüüd tõsiselt, Alfred. Mis

ta nimi on? Kest ta on, ja mista tahab?

Alfred. Corinna Lehmanni alias Karoline Lehmann, tsirkuse kunstnik. ja mista tahab? Waadake, nii seisista! [Lialdatud teatraline seis. koperid ja pooderid]. „Utelge Ernstile, looritas ta, et keik maksitud, andeksantud ning unustatud on. Et ma teda treuult mälestan ja -tervitage oma wana-meest, nimelt minu oma Müller. Kaste Rheinweini juurest tuletete?”

Alfred. Ei, tsirkusest.

Müller. Kaste uhele nunstratsuta-jannale järgi jooksete?

Alfred. Arwate? - Kuulge mind - [Paneb kübara, kindlad ja toni tooli päale nr. 7] Papa wõtab täna õhtuks uhe waese perikonna hääks, nagu ta ütles, uhe leoshe tsirkuses. - Ikinä üksi lähen sinna. - Tsirkus on wälja-

müüdid, ainult meie looshe tühi. -
 Mul oli päris piinlik istet võtta;
 [koperis ja paroderis] ma istusin kui
 vaateaknas. [Koperides ja paroderides]
 Pähemal pool kõval looshes krahv
 Windeströmi perekond, paremal -
 Feilchenfeldid oma nelja tütrega.
 Mina teretan mõlemale poole ja
 võtan istet. - Kolmas eeskava
 nummer peab just päale hakka-
 ma. - Minerva, idapreisi täisverd
 nāra, ratsutaja preili Corinna.
 Kuna ma veel pāäd muuran waise
 perekonna ja papa ja Corinna üle,
 sest mis papa mulle wimase üle üt-
 les, nāitas mulle wāhe uskumata,
 ratsutabgi teine üle Carriēre.

Müller. Kas müüd järgneb tema ette-
 aste kirjeldus?

Alfred [naerdes]. Godake ometi. - Minerva
 tantsib labi ringi, ja kui ratsutaja
 minu looshe lähedale jõuab, [koperis

ja paroderib] rikutab ta gratsiaga
ja väga tutvalt-sõbralikult minu
poole pööga.

Hüller. Hm, hm. Ilma millegi põh-
jusest?

Alfred. Ma tunnen et juursteni
punasaks lähem. Ma piilun pare-
male [kop ja parod.] ja pahemale
[parod ja kop.] poole, ja eige, minule
osaks saanud aunistust on mõlemil
poole tähele pandud. Krahi proua
teib jääse näo [parod ja kop.] ja
komtesse on end tuulelehitaja taha
ära peitnud [parod ja kop.], kuna
Veilchenfeldid kõik rõõmusest hülgä-
wad, nagu oleks neil osa minu austa-
misest. [Kop ja parod.] - Kuid mit-
te veel küllalt sellest. Corinna ratsu-
tab kõiksuguseid sammusid, ja iga-
kord kui minu looshe whole saab,
viskab ta minu päale oma pilku-
de tuld! - Veilchenfeldid ei tea, mis

teha häameele ja uhkuse pärast
 [parod. ja kop.] Hindestriimidel käib
 külm juga üle [parod. ja kop.] ja
 mina tahaks maa sisse vajuda.
 [Parod. ja kop.] - Jumal tänatud, see
 number on mõnda. - Aga Cerimant
 hüütakse tormiliselt. - Ta ilmub ja
 ratsutab ringi igale poole teretades.
 Ja nüüd kujutage enesele ette näi-
 ge hirmsamat! Minu loovshi ees
 peatab ta, [kop. ja parod.] pöörab
 ennast minu poole [kop. ja parod.] -
 sunnib hobust põlvili laskma,
 [parod. ja kop.] teretab! [Parod. ja kop.] -
 Kellel pikksilm näepärast, wahib
 selle läbi mind [parod. ja kop.] neli-
 tuhat silma wahivad mind! - Täitsa
 murdunud tõesen ma üles. Pahemalt
 poolt näen ainult krabulicnu silga
 paks Falchenfeld oleks mind käisuta-
 da tahtnud. - Homme ei või ma
 ennast kusagil näidata, ja kõrsel

wõetakse mind hallo'ga ja pilnega
wastu. Seltskond heidab mind wälja
selle awaliku auuhaawamise pärast,
kui ma aga weel mamma pääle
mõhlen, siis lähneb mul mõistus segi! -
Ja kõige selle eest on mul härra
doktor Ernst Müllerit tänada! Ha,
ha, ha!

Müller [astub pah. par. poole ette].

Alfred! Arge tehke mind kurjaks.
Mis on minul Minervaga, wõi kui -
das selle naesterahwa nimi oli, tege -
mist?!

Alfred [talle järele astudes]. Lubage -
Minerva on hobuse nimi, Corinna
on selle ingli nimi. See tuleb sel -
lest kui oma armukese eest Hispa -
niasse ära jookstakse. [haerab]

Müller. Iksa jälle Hispania!
Te teate ammu, et ma ialgi sääl
pole olnud. Ja armuke - ?

Alfred. Kuulge lõppu. Ma torman

159.

garderobesse ja seisan Corinna ees.

"Iku preili, kärgatan ma vihaselt,
te kompromitterisite mind wogu
Berlini ees! Mis andis teile selliks
põhjuse?" Mõtelge mu imestust
kui ta magusalt naeratades seletab,
et minule osakssaanud auustus
tänutundmuse täheks minu häa
isa vastu olla, kes suuremeelselt
teie wõlad temale ära olla maks-
nud! [Naerab]

Müller. Minu wõlad??

Alfred. Corinna on teid oma
Hispaniasse plehku pannud
armsamaks doktor Ernst Mülleriks,
teie nimekaim, pidanud, on teda
siin üles otsida tahtnud ja sää-
juures papale kätte waheli jooksnud,
ja see on maksnud, et asja sur-
museks teha.

Müller. Pühad waimud! Siis usub
teie isa ometi minu ühendust selle
kunstnikuga?!

Alfred. Ja -- seda wist küll! --
See on liig tore! Papa on tublisti
sissekukunud. [Maerab wäga.]

Müller. Teie wõite sääl juures weel
naerda?!

Alfred. Mins ma ei peaks? Kui-
das wõib üks mõistlik pangama-
nik ennast nii üle trumbata
lasta. Ja et see härra just minu
isa on, on suurepäraline! Hea, ha,
ha!

Müller. Aga minu pärast ei tohi
teie isa selle eksituse juurde jääda.

Alfred. Siis ütleme talle, et teie sel-
le Corinna armukesega mitte üks
ja seesama isik ei ole, et siin üks
eksitus on. -- [Usaldawalt]. See
pidada Mülleri nime juures mõni-
kord ette tulema.

Müller. Siis tuleb terve see Hispania
lugu päewavalgele, ja wale tasub
end kätte!

Alfred. Mis sest! Wanemad saad naerma!

7. etendus.

Õndised. Therla ja Rebus [est pah. p. Therla wāga tēsine ja pūhalis. Rebus astub chaiselongue taha]

Alfred [kõwale]. Mamma on trahwināoga-? [Wotab oma xubara ja muud ja lähleb imestanult taha poole]

Therla [tooli juures nr. 4 wahaja järele]. Doktor hāra, ma ei tea, kuidas algama pean - ema - kōhused - [Alfred astub Rebuse juurde] doktor hāra - kui ma ütlen, et ma xōin tean ei wōi minn^{sest} teid siit jalamaid lahkumas nāha, teid mitte imestada.

Alfred [tasa Rebusele]. Mis on lahti, papa?

Rebus [nīsama Alfredile]. Wait! Asi on tēsine.

Müller [tooli nr. 3 juures] Armulisen

proua näevad mind siiski wõõ-
rastawat. Wähem otsuse üle, et
mind äkitselt ära saadetakse,
kui selle üle et armulisem
proua, koin teavad. Ma tahan
wist küsida - mis selle all
mõista tuleb?

Therla. Ma palun teid doktori
härä, minu kannatust mitte
proua peäle panna. [Rõhuga,
igat sõna toomitades]. Uht Don
Juani [ta ütles Don Chuan] ei
wõi ma omas majas sallida.

Alfred [tooli taga nr. 3, paroderib
pooli oma ette], Don Chuan?!

Müller. Ma pean armuliselt
proualt nüüd tõsiselt seletust
paluma. Kaubanõumniku härä
ehk teetawad mu wisakad nüüd-
mist?

Therla [kõrwale]. See inimene on
näitlejaks sündinud. - Et te mult

seletust nõuate - Te olete minu Friede-
inega sõprust sobitanud.

Müller. Sõprust - ? Kuidas viisi - ?

Therla. Te olete tüdrukku ilusa leidnud
olevat.

Müller. Ma ei näes selles midagi kurja,
ka siis mitte, kui armuline pruua
minuga mitte ühel arvamisel ei oleks.

Therla. Peenetes majades ei tohi härrad
ialgi teenijaid ilusad leida. - Te
ajasite tüdrukule mõtted päha.

Müller. Seda, armuline pruua, ^{palun vabanduste} eitan
ma kindlasti.

Therla. Ime see ei oleks! Kui minu
wennatütrega ära jooksta tahetakse.

Alfred [Mülleri poole karates]. Õllaga
ära jooksta?!

Müller. Rahustage ennast, armas
Alfred, kõik saab selgeks, nagu lugu
Cerinnaqagi.

Therla. Khe kunstratsutajaga olete
weel endisest ajast ühenduses, ja

juba heidate ühel ajal oma võrku -
sid wälja kergemeelse teenijatüd -
ruse ja kerguskliku lapse järel.
See on liig palju!

Rebus. See on wäga palju.

Alfred [oma ette]. Hirmus palju.

Therla. Tsearanis uhe mehe juures,
kellele kõlblusekaitsja amet kät -
te usaldati.

Müller. Käeb pöörgu nii wälja,
nagu tahaksiwad armuline proua
kaebaja ja kohtunik ühtlasi olla,
ilma et kaebalusele üht sõnagi
oma kaitsmiseks lubaksite.

Therla. Mis võiksite te küll veel
ütelda, kõik on ju päewaselge.

Müller. On wäga kahju, kui minu
kahnusest teie teenija vastu walesti
on aru saadud. Mul ei ole enese -
le selle juures kõige wähematgi
ette heita, ja pean kaitsmist see -
suguse süüdistuse vastu liig alan -

davars. - Teie vennatütre põgenemise-
le meelitamisest võib niisama vähe
juttu olla. Minu lugupidamine ja
aaukardus teie vastu, armuliseks pruua,
hoiab mind. . . saal tuleb pöördi olla;
ma palun teema enda näest küsida.

8. etendus.

Enchused. Olla [pah. p. tagast]

Therla. Olla, tule korvans sua

Olla. Armastädi?

Therla. Wasta mulle wabalt ja otse -
koheselt - Sa tahtsid meid salaja
maha jätta?

Olla. Ja.

Therla. Ühes dentori härraga?

Olla. Ja.

Therla. Noh, dentori härra?!

Rebus. Kii on see ometi tüsi?!

Alfred. Dentor!

Olla. Aga ta ei tahtnud mulle
seda lahkust üles näidata. - Ta ar-
was, see ei võlbowat mitte. [Waheaeq]

(Kõin
ühel-
korraga)

Therla. Kuhu tahtsid sa minna?

Ëlla. Bertha juurde Münchenisse. -
Ika kartsin reisi üksinda ette võtta
ja palusin sellepärast dentori härra
rat mind seata.

Therla. Ja mispärast tahtsid sa ära
minna?

Ëlla [kindlalt]. Sellepärast, et ma
vrahwile mitte ilmasgi naeseks ei lä-
he! -- ja dentori härra lubas mulle
na, et sellest midagi ei pea wälja
tuléma. [Pöörab end selle poole]

Therla. Siis armastad sa teda?

Ëlla. Ei mõtlegi selle pääle! - See
tähendab, [ulatab müllerile näe] ma
armastan teda süügi - kui oma sõp-
ra, wenda. [Waheaeq]

Rebus. Siis jääb meile ainult veel
see Corinna.

Alfred. See waene, mahajäetud naene
kahensa lapsega, paparene? Selle
est seisan mina.

Therla Alfred! Sina peitud ka selle taga? Sina tunned seda inimest?

Alfred. Paremini kui väene doktor. See ei tunne teda üldse mitte. Siin on üks eksitus, milles ainult papa süüdi on.

Rebus. Peiss!

Alfred. Sina ja ei keegi muu, papakene! Ara pane pahaks, aga sa oled tublisti sisse kurnunud!

Rebus. Inna teete te lõpus mind süüdlasena!

Müller. Armuline proua, lubage mind seda meile kõigile pünlükku seisukorda lõpetada. - Ma tahan vist kindel olla, et lugu peidi olla, nii kaugele kui see minusse puutub teie rahulolemiseks selgitatud on. Seda kolmandat, konstratsutajannat, ei tunne ma teepoolast ja ma kardan, et teie

härva abinaas ühe juhustotsija
 kiüsi on sattunud.

Rebus. See on ju õige rõõmistan!

Müller. Kui mulle ann osaks sai,
 teie majasse vastu võetud saada,
 kirjeldasite teie oma laste arusaad-
 mist kõlbluse kohta segasena
 ja usaldasite minu hõlde nagu
 te arvasite eksiteele sattumise kas-
 watusse. Nende hulgas wõibimine
 tähendas mulle peagi, et ma wale
 kohal ja täiesti ulearune olen.
 Igains teie lastest, armulisem pruua
 ja preili olla mitte vähem, kannab
 teie kõlblust sügawal oma silda-
 mes, mis õpetab arusa ja hää ole-
 ma ja selle järel mõtlema ja toime-
 tama.

Rebus [Trenka taga]. Kas kuuled,
 kas kuuled, naisikene?

Müller. Kõigel, mis aastasadade
 jooksul alal hoitud ja meie kätte

jõudnud, on teatav olemise õigus ja ka mina pean lugu traditsioonidest, nimedest, välistest vormidest, auest ja seisusest. Kuid nende läbi ei tohi mitte eksisammusid tulla, mis üksiku olevuse eluõnne kaalu peale panevad. Ainult eksisamm viib siin noort ilusat tütarlast hädaohtu, et teda mittearmastatud rangale ohvriks viiakse, kuna üks sõna teie suust seda noort tütarlast ja üht teile õige lähedal seisvat - tublit - noort meest lõpmata õnnelikuks võib teha.

Rebus. Minul südamest räägitud.

Müller. Väi usute te tõesti, armu-
lisem proua, et sureja oma maha-
jääva abielulise lapse südame
ja saatuse üle otsustada tohib? See
on wahelisegamine kõrgematesse
õigustesse [wähe ettepoole tülles, et olla
ei kuuleks] see on kõlbluse wastane.

Rebus. Ma usun tal on õigus.

Müller. Wabandage minu waba
kõnet. Ma kahetsen neid in-
mesi, kes wastastikuses vihas
ünsteisest lahkuwad, kuna otse-
kohene sõna eksitusi seletada
ja neid süpradena ünsteisest
lahku minna wõib lasta.

Therla [wäikese wahaja järel] Dok-
tori härra - ma näen ära, et minu
kahtlus teie wastu põhjendamata
oli ja pean seda oma kohuseks se-
tada. Õks ole teisi, mitte eksija pole
süüdlane waid see, kes eksitusest kin-
ni pidas? Seda etteheidet ei taha ma
enesele teha lasta. Kuid lubage mul-
le weel üht küsimist. Nimetatud kolme
isiku kõrwal nimetati ka minu tütre
nime teie omaga ühenduses? Õks ole,
ka see on eksitus?

Müller. Armulisem proua; ma
ei ole ühegi teie perekonna - wõi

171.

üleüldse majaliikme vastu midagi tei-
nud, mis muult teie lugupidamist väeks
võivida. - Ma lähen. Juba järgmisel
tunnil olen ma teie maja maha jät-
nud. [Tilli tuleb]. Mul ei ole enam
midagi juurde lisada

9. etendus

Endised. Tilli [tagast poolem p.]

Tilli [sissemahitud ilus kaites ra-
matuga]. Te tahate praegu wälja
minna, doktori härra? Selle ilmaga?
Sadal hirmsasti. -- Te ei wasta?

Alfred. Koh, doktor, kui teil julgust on
siis ütlege talle ometi, et te meist
jäädawalt lahkuda tahate.

Tilli. Jäädawalt lahkuda. [haerab].

See on küll wist ainult nali? --

Ja, mis pärast teete te wõin nii
imeliinud näod? Mis on juhtunud?

Therla. Tule mu juurde, mu laps.

Tilli. O, ma tean! Te tahate oma
ema poole külla minna!

Müller [ruttu]. Seda ma tahan, mu preili!

Tilli. Siis peate temale minu poolt ühe kingituse viima!

Müller. Armuline preili —

Tilli. Ja, te peate! Siin selle. [Annab talle raamatu]

Therla. Mis see tähendab } [ühel ajal]

Rebus. Pagana tüdruk

Alfred [tasa Tillile]. Hõia teda nin-
ni. Ta ei taha tagasi tulla. Sa pead
parunile mehele minema.

Tilli [hõiab karjatus tagasi]. Waa-
dake oneti mu kingitust. [Rebuse
juurde minnes] — ja siin, papa, on
midagi sinu ja kõnide jaoks. Pa-
lun, lue ette. [Tõmbab kirja taskust
ja ulatab Rebusele.]

Rebus [lueb]. Iku väga suustatud.
preili! Võtke minu kõige südame-
linumat tänu vastu valmistatud
lõbu cest. Sugusin teie poolt saa-

173

detud käsikirja suure rõõmuga;
see on teadlase töö. Häameelega
olen valmis raamatule, mida teie
trükkida lasta tahate soovitarat
ees sõna juurde lisama, ehk seda
küll tõesti tarwis ei ole. Tõo, nagu
see, leiab ka ilma soovituseta
oma kuulsuserikast teed ja teeb
raamatu „Kadunud rahvad“ kirju-
taja nime suremataks.

Müller. Skinnu töö!? [Kisub palaviku-
sarnaselt ümbrinu raamatu ümbert ära]

Rebus [loeb]. Tahaks häameelega oma
~~noore~~ ametivenna näht suruda. Professor
Becker. - Tule siia, tüdruk. [Tasa]

Selle jaoks need tuhat marka?

Tilli [küwale]. St - niipea kui
esimene trükk ära on müüded, saad
sa nad tagasi.

Rebus [niisama]. Ma kingin nad
sulle ja veel üks tuhat ^{siina} juurde.

Müller [teeb raamatuga tegemist]

ja on rõõmu pärast meele-
mängu aha]. Kellele? Kellele wõlg-
 nen ma selle eest tänu?! - Mis ma
 veel küsin! Sulle, sulle, mu tüdruk?
 [Ja tormab Tilli juurde ja wõtab tal
 ümbert kinni. Thenla astub rutulise
 sammuga Müllerini poole]

Rebus [Thenlale wastu minnes ja
 teda tagasi hoides]. Ulearune wäer,
 mu süda!

Müller [ärgates]. Mu jumal, mis ma
 tein! [astub tagasi]

Rebus [poolwaljult Thenlale]. Ja
 nüüd mõtle üht, armas Thenla.

Trenkwitz-Hausbürgide suguselts
 oli alati kõrgemeelne kui tar-
 wis oli üht ülenohut hääns teha-
 ja dektorile oled sa suurt, suurt
 ülenohut teinud.

10. etendus

Endised. Karl [tagast pah. p]
Karl [rutuliselt nahe põlewa lüht-

riga, mida ta parem. ja pahemale seab]
 Praegu tulevad mõned herrad üles. -
 Ja krahvi härra saatsivad Kaiser-
 hofist siia; nad lasevad tänasens
 wabandust paluda. Keil olla luuraku.

[Ara]

Therla [pöörab end piinlikult püüdi-
 tatud ära. Ella paneb oma käe
 Alfredi käewarre päale. Keik naerul
 näed, waatawad, oodates Therla pää-
 le.] Lapsed -- olen ma siis tõesti nii
 halb ema ja kuri tädi!

Alfred. Tilli. Aga mamma! } (ühe-
 Ella. Aga tädi! } korraga)

Therla. Se peate häbenema. Nii wähe
 usaldust olete oma ema wastu üles
 näidanud. - Doktor härra - teie
 wastu on mul palju hääns teha - ma
 tahan teie raamatut lugeda - see
 tähendab kui ta minu jaoks liig
 tark ei ole.

Müller. Armulisem pruua! [Tilli

lendab Therkale kaela.]

Therka. Tilli peame küll esialgu veel ta isa juurde jätma, vahest teeb tema teile pärast poole rasnemaks kui mina, teda meie juurest ära viia. - ha, ja teie, Ella ja Alfred? Ka teie, plehku panekut ei saa ma vist taxistada; kuid, palun - pääle pulmi. [Ella ja Alfred riputavad endid nagu Tilli võmukõisketel Therkale kaela.]

Therka [tagasi tõjudes]. Lapsed, lapsed! Te pigistate mind ju surmuse!

Rebus [Müllerile kätt andes]. Na, doktor! Mis ma ütlesin, kui te tulite? Siin on kõige toreدام naene, ainult ta kõlb- luse ei kõlba kuhugile. [naerab]

Therka. Aga Adolf! [kõik naeravad.]

[Esirüü]

— Lõpp —

Wanemuise
näitelawa

TARTUS

